BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. liepos 15 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Europos įtempiamosios plieninės armatūros rinka — Kainų nustatymas, rinkos pasidalijimas ir keitimasis jautria komercine informacija — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio pažeidimas — Bendradarbiavimas per administracinę procedūrą — 2006 m. baudų dydžio apskaičiavimo gairės — Protingas terminas“

Bylose T-413/10 ir T-414/10

Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA, įsteigta Trofoje (Portugalija), atstovaujama advokatų F. Proença de Carvalho ir T. Faria,

ieškovė byloje T-413/10,

Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras, SA, įsteigta Lisabonoje (Portugalija), atstovaujama advokatų D. Proença de Carvalho ir J. Caimoto Duarte,

ieškovė byloje T-414/10,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą F. Castillo de la Torre, P. Costa de Oliveira ir V. Bottka, padedamų advokato M. Marques Mendes,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti ir pakeisti 2010 m. birželio 30 d. Komisijos sprendimą C(2010) 4387 *final* dėl SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/38344 – Įtempiamoji plieninė armatūra), iš dalies pakeistą 2010 m. rugsėjo 30 d. Komisijos sprendimu C(2010) 6676 *final* ir 2011 m. balandžio 4 d. Komisijos sprendimu C(2011) 2269 *final*,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Frimodt Nielsen (pranešėjas), teisėjai F. Dehousse ir A. M. Collins,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. lapkričio 17 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: portugalų.

Sprendimą[1] (Praleista)

Procesas ir šalių reikalavimai

1. *Byla T-413/10 – Socitrel / Komisija*

60 Ši byla buvo pradėta 2010 m. rugsėjo 15 d. *Socitrel* Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu ieškiniu.

61 2010 m. rugsėjo 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu atskiru dokumentu *Socitrel* pateikė prašymą sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą. Šis prašymas buvo atmestas 2011 m. balandžio 13 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutartimi *Socitrel / Komisija* (T-413/10 R, EU:T:2011:179), o bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas atidėtas.

62 2010 m. gruodžio 10 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktame dokumente *Socitrel* nurodė prašanti galimybės patikslinti savo pagrindus po to, kai buvo priimtas pirmasis keičiantis sprendimas.

63 2011 m. birželio 6 d. nutartimi Bendrasis Teismas paprašė Komisijos pateikti jam antrąjį keičiantį sprendimą. Komisija šį prašymą įvykdė 2011 m. birželio 17 d.

64 Priėmus antrąjį keičiantį sprendimą, *Socitrel* 2011 m. rugpjūčio 2 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu dar kartą patikslino savo pagrindus ir reikalavimus.

65 Komisijai pateikus tripliką proceso kalba, rašytinė proceso dalis buvo užbaigta 2011 m. lapkričio 21 d.

66 Nuo 2013 m. rugsėjo 23 d. pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas paskirtas į šeštąją kolegiją, todėl ši byla 2013 m. rugsėjo 27 d. paskirta šiai kolegijai.

67 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 52 straipsnio 2 dalyje numatytas preliminarus pranešimas šeštajai kolegijai buvo pateiktas 2014 m. kovo 31 d.

68 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones 2014 m. gegužės 8 d. Bendrasis Teismas pateikė *Socitrel* ir Komisijai šešiolikos rašytinių klausimų sąrašą.

69 Atitinkamai 2014 m. birželio 6 ir 9 d. raštais Komisija ir *Socitrel* įvykdė Komisijos prašymus.

70 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu 2014 m. rugsėjo 17 d. Bendrasis Teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

71 *Socitrel* Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsnius tiek, kiek jie su ja susiję,

— subsidiariai iš dalies panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį, kiek jis susijęs su *Socitrel* ir sumažinti jai paskirtos baudos dydį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

72 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš *Socitrel* bylinėjimosi išlaidas.

2. *Byla T-414/10 – Companhia Previdente / Komisija*

73 Ši byla buvo pradėta 2010 m. rugsėjo 15 d. *Companhia Previdente* Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu ieškiniu.

74 2010 m. rugsėjo 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu atskiru dokumentu *Companhia Previdente* pateikė prašymą sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą. Šis prašymas buvo atmestas 2011 m. birželio 10 d. Nutartimi *Companhia Previdente* / Komisija (T-414/10 R, EU:T:2011:268), o bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas atidėtas.

75 2010 m. gruodžio 10 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu *Companhia Previdente* nurodė prašanti galimybės patikslinti savo pagrindus po to, kai buvo priimtas pirmasis keičiantis sprendimas.

76 2011 m. birželio 6 d. nutartimi Bendrasis Teismas paprašė Komisijos pateikti jam dokumentus. Komisija šį prašymą įvykdė 2011 m. birželio 17 d.

77 Priėmus antrąjį keičiantį sprendimą, *Companhia Previdente* dar kartą patikslino savo pagrindus ir reikalavimus 2011 m. rugpjūčio 2 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu.

78 Komisijai pateikus tripliką proceso kalba, rašytinė proceso dalis buvo baigta 2011 m. lapkričio 21 d.

79 Nuo 2013 m. rugsėjo 23 d. pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas paskirtas į šeštąją kolegiją, todėl ši byla 2013 m. rugsėjo 27 d. paskirta šiai kolegijai.

80 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 52 straipsnio 2 dalyje numatytas preliminarus pranešimas šeštajai kolegijai pateiktas 2014 m. kovo 31 d.

81 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones 2014 m. gegužės 8 d. Bendrasis Teismas pateikė *Companhia Previdente* ir Komisijai šešiolikos rašytinių klausimų sąrašą.

82 Atitinkamai 2014 m. birželio 6 ir 9 d. raštais Komisija ir *Companhia Previdente* įvykdė Komisijos prašymus.

83 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu 2014 m. rugsėjo 17 d. Bendrasis Teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

84 *Companhia Previdente* Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1, 2 ir 4 straipsnius tiek, kiek jie su ja susiję,

— pripažinti, kad bet koks *Socitrel* skirtos baudos sumažinimas kitose bylose dėl pažeidimų, už kuriuos *Companhia Previdente* atsako solidariai, savaime lemia jai skirtos solidarios baudos tokį patį sumažinimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

3. *Dėl bylų T-413/10, T-414/10 ir T-409/13 – Companhia Previdente ir Socitrel / Komisija sujungimo, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis, ir dėl bylos T-409/13 – Companhia Previdente ir Socitrel / Komisija išbraukimo iš registro*

85 2013 m. rugpjūčio 2 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautu pareiškimu *Companhia Previdente* ir *Socitrel* pateikė ieškinį dėl rašto, kurį 2013 m. gegužės 24 d. joms atsiuntė Komisijos konkurencijos generalinio direktorato generalinis direktorius.

86 Bendrojo Teismo kanceliarijoje byla buvo užregistruota Nr. T-409/13. 2014 m. birželio 30 d. nutartimi bylos T-413/10, T-414/10 ir T-409/13 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis.

87 Byloje T-409/13 pateiktą ieškinį ieškovės atsiėmė raštu, jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. lapkričio 11 d. Kadangi 2014 m. lapkričio 14 d. rašte Komisija nurodė neprieštaraujanti dėl atsiėmimo ir prašo priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas, Bendrasis Teismas apie šį atsiėmimą pažymėjo 2014 m. lapkričio 17 d. posėdžio protokole ir nurodė išbraukti bylą T-409/13 iš Bendrojo Teismo registro, taip pat priteisė iš ieškovių toje byloje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

88 Bylos T-413/10 ir T-414/10 sujungiamos siekiant priimti šį sprendimą, o šalys, šiuo klausimu išklausytos per posėdį, tam neprieštarauja.

89 *Socitrel* pateikia aštuonis ieškinio pagrindus savo ieškiniui pagrįsti, taip pat du papildomus pagrindus, nurodytus antrą kartą tikslinant jos pagrindus ir reikalavimus.

90 *Companhia Previdente* savo ruožtu pateikia keturis ieškinio pagrindus savo ieškiniui pagrįsti, taip pat du papildomus pagrindus, nurodytus antrą kartą tikslinant jos pagrindus ir reikalavimus.

91 Pirmasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su nepakankamu motyvavimu ir jos teisės į gynybą pažeidimu, nes ginčijamame sprendime iš esmės trūksta įvairių elementų, kad būtų galima suprasti, kaip Komisija nustatė baudos dydį.

92 Antrasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su protingo termino pažeidimu.

93 Trečiasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su Komisijai tenkančios rūpestingumo pareigos pažeidimu, teisės į gynybą pažeidimu ir lojalumo, sąžiningumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu dėl to, kad Komisija du kartus iš dalies pakeitė pirminį sprendimą.

94 Ketvirtasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su SESV 101 straipsnio 1 dalies, Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pažeidimu, su proporcingumo ir asmeninės atsakomybės principų pažeidimu, taip pat su nekaltumo prezumpcijos pažeidimu, nepakankamu motyvavimu ir tuo, kad Komisija nesilaikė ankstesnės savo praktikos, nes viršijo baudos, kuri galėjo būti skirta *Socitrel*, maksimalią ribą.

95 Šį pagrindą sudaro trys dalys.

96 Pirma ketvirtojo pagrindo dalis siejama su tuo, kad Komisija klaidingai pripažino solidariąją *Companhia Previdente* atsakomybę, taigi su tuo, kad maksimali 10 % apyvartos riba buvo klaidingai apskaičiuota remiantis *Companhia Previdente*, o ne *Socitrel* apyvarta. Šie argumentai taip pat nurodyti *Companhia Previdente* pateikiant pirmąjį ir antrąjį pagrindus.

97 Antra papildomai pateikta ketvirtojo pagrindo dalis siejama su klaidingu atsižvelgimu į *Emesa*, *Galycas* ir ITC apyvartą apskaičiuojant maksimalią 10 % ribą. Šie argumentai taip pat nurodyti *Companhia Previdente* pateikiant trečiojo pagrindo pirmą dalį.

98 Trečia papildomai pateikta ketvirtojo pagrindo dalis siejama su klaidingu atsižvelgimu į 2009 m. *Companhia Previdente* apyvartą. Šie argumentai taip pat nurodyti *Companhia Previdente* pateikiant trečiojo pagrindo antrą dalį.

99 Penktasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su proporcingumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu, taikant 2006 m. gairių 13 ir 22 punktus, taip pat su nepakankamu motyvavimu, nes Komisija suklydo nustatydama 18 % normą, taikomą dėl pažeidimo sunkumo, kiek tai susiję su *Socitrel* skirtina bauda.

100 Šeštasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes į menką ar pasyvų jos vaidmenį Komisija neatsižvelgė kaip į lengvinančią aplinkybę.

101 Septintasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes į veiksmingą jos bendradarbiavimą Komisija neatsižvelgė kaip į lengvinančią aplinkybę.

102 Aštuntasis *Socitrel* pateiktas pagrindas siejamas su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes nebuvo atsižvelgta į ekonominį krizės kontekstą ir *Socitrel* nepajėgumą sumokėti baudą. Šie argumentai taip pat nurodyti *Companhia Previdente* pateikiant papildomą ketvirtąjį pagrindą.

103 Ieškovės šio pagrindo atsisakė Bendrojo Teismo kanceliarijai 2014 m. lapkričio 11 d. pateiktu raštu. Apie ši atsisakymą buvo pažymėta 2014 m. lapkričio 17 d. vykusio posėdžio protokole.

104 Be to, *Socitrel* ir *Companhia Previdente* pateikia papildomą pagrindą, nurodytą antrą katrą joms tikslinant savo pagrindus ir reikalavimus, siejamą su, kiek tai susiję su *Socitrel*, vienodo požiūrio, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, taip pat su nepakankamu motyvavimu, o kiek tai susiję su *Companhia Previdente*, – su vienodo požiūrio, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, nes *Socitrel* ir *Companhia Previdente* nebuvo traktuojamos taip pat kaip *Arcelor* ir SLM, kurioms buvo taikomas baudos sumažinimas, ieškovėms taip ir nesuteiktas.

105 Galiausiai *Socitrel* ir *Companhia Previdente* pateikia antrąjį papildomą pagrindą, siejamą su rūpestingumo, lojalumo, sąžiningumo ir teisinio saugumo principų pažeidimu, nes Komisija 2011 m. dar kartą iš dalies pakeitė pirminį sprendimą.

1. *Dėl pirmojo „Socitrel“ pagrindo, siejamo su nepakankamu motyvavimu ir jos teisės į gynybą pažeidimu*

Principų priminimas

106 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 296 straipsnyje nustatytas reikalavimas nurodyti motyvus turi atitikti atitinkamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė šį aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, ypač į akto turinį, motyvų, kuriais remiamasi, pobūdį ir į interesą gauti paaiškinimus, kurį asmenys, kuriems šis aktas skirtas, arba kiti asmenys, su kuriais šis aktas tiesiogiai bei konkrečiai susijęs, gali turėti. Nereikalaujama motyvuojant išvardyti visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar teisės akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir į kontekstą bei visas atitinkamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija /*

Sytraval ir Brink's France, C-367/95 P, Rink., EU:C:1998:154, 63 punktas; 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-301/96, Rink., EU:C:2003:509, 87 punktas ir 2004 m. birželio 22 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-42/01, Rink., EU:C:2004:379, 66 punktas).

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

107 Reikia trumpai priminti argumentus, kuriais *Socitrel* grindžia savo pagrindą ir kurie buvo iš dalies pakeisti priėmus pirmąjį keičiantį sprendimą.

108 Ieškinyje *Socitrel* iš esmės tvirtino, kad pirminiame sprendime trūko įvairių elementų, kad būtų galima suprasti, kaip Komisija nustatė baudos dydį; jos manymu, tai reiškia motyvų nepakankamumą, o tai yra jos teisės į gynybą pažeidimas.

109 Taigi, anot *Socitrel*, pirminiame sprendime nebuvo nurodyta nei apyvarta, nei pardavimų vertė, į kurią atsižvelgta nustatant bazinį baudos dydį, nei kriterijai, pagal kuriuos buvo nustatyta 18 % norma dėl pažeidimo sunkumo ir papildomas dydis.

110 Be to, *Socitrel* teigia, kad tai, jog daug jai skirto sprendimo fragmentų buvo pripažinti konfidencialiais, neleido identifikuoti prielaidų, kuriomis Komisija rėmėsi nustatydama baudos dydį.

111 Po to, kai buvo priimtas pirmasis keičiantis sprendimas, *Socitrel* patikslino pirmąjį savo pagrindą.

112 Pirma, *Socitrel* iš esmės tvirtina, kad tai, jog Komisija iš dalies pakeitė pirminį sprendimą, parodo pirmojo jos pagrindo, išdėstyto ieškinyje, pagrįstumą.

113 Antra, *Socitrel* mano, kad pirmasis keičiantis sprendimas nepašalino didžiausių jos ieškinyje nurodytų trūkumų, visų pirma kiek tai susiję su norma, kurią Komisija taikė dėl pažeidimo sunkumo, ir papildomu dydžiu.

114 Be to, ji pažymi, kad pirmajame keičiančiame sprendime jos atžvilgiu išskiriami du pažeidimo laikotarpiai (5 konstatuojamoji dalis); kiekvieno iš jų atveju buvo atsižvelgta į identišką pardavimų apyvartą, tačiau, anot jos, šis skirtumas neatsispindi tolesnėje pirmojo keičiančio sprendimo dalyje, visų pirma šio sprendimo 7 konstatuojamojoje dalyje, kurioje ji buvo kaltinama tik dėl vieno pažeidimo laikotarpio.

115 *Socitrel* priduria, kad pirmojo keičiančio sprendimo 8 konstatuojamojoje dalyje Komisija pripažino, kad padarė klaidą apskaičiuodama papildomą dydį, tačiau nenurodė įmonių, su kuriomis ši klaida susijusi. Šioje konstatuojamojoje dalyje daroma nuoroda į to paties sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje esančią lentelę, kurioje pateikta jos pardavimų apyvarta, susijusi su keliais pažeidimo laikotarpiais. Ji daro prielaidą, kad remiantis šia nuoroda reikia konstatuoti, jog su ja turėjo būti susijusi klaida, padaryta apskaičiuojant papildomą sumą, todėl jai skirtas bazinis baudos dydis turi būti sumažintas nuo 22 500 000 EUR iki 20 000 000 EUR. Vis dėlto tai matyti iš jos spėjimų, kurie, jos manymu, parodo motyvų nepakankamumą.

116 Komisija nesutinka su šiais argumentais.

Dėl pardavimų vertės nurodymo

117 Visų pirma reikia konstatuoti, kad pirmasis keičiantis sprendimas ištaisė tam tikrus pirminio sprendimo trūkumus, visų pirma kiek tai susiję su pardavimų vertės, į kurią atsižvelgta, nustatymu (pirmojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamoji dalis).

118 Todėl argumentai, kuriais *Socitrel* grindžia pirmąjį savo pagrindą dėl šių pirminio sprendimo trūkumų, neturi reikšmės.

Dėl dviejų pažeidimo laikotarpių, kuriuos Komisija išskyrė pirmojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje

119 Be to, kaip pažymi *Socitrel*, Komisija išskyrė du laikotarpius lentelėje, susijusioje su, be kita ko, *Socitrel* pardavimų verte, pateiktoje pirmojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje.

120 Šioje lentelėje pažymėta, kad dėl laikotarpio nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1996 m. sausio 8 d. suma, kurią Komisija nustatė remdamasi 2009 m. birželio 30 d. *Socitrel* pateiktas atsakymais, yra 12 016 516 EUR. Identiška suma nustatyta dėl laikotarpio nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.

121 Pirminio sprendimo 932 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „bėgant laikui kito atitinkama geografinė teritorija. Nuo 1984 m. iki 1995 m. („Ciuricho klubo“ laikotarpis) ji apėmė Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Nyderlandus, Belgiją, Liuksemburgą, Ispaniją ir Austriją. Nuo 1992 m. („Ispanijos klubo“ susitarimai) ji apėmė ir Portugaliją. Nuo 1996 m. iki 2002 m. („Ciuricho klubo“ krizės laikotarpis, rengiant „Europos klubo“ susitarimą dėl kvotų, „Europos klubo“ laikotarpis ir plėtros laikotarpis) geografinė teritorija apėmė tas pačias šalis kaip ir „Ciuricho klubo“ laikotarpiu, įskaitant Portugaliją, Daniją, Švediją, Suomiją ir Norvegiją“ (žr. pirminio sprendimo 9.1.1–9.1.5 punktus). Į tai atsižvelgta apskaičiuojant pardavimų vertę, nes nebuvo atsižvelgta į pardavimus Portugalijoje iki 1992 m. gruodžio 15 d. ir į pardavimus Danijoje, Švedijoje, Suomijoje ir Norvegijoje iki 1996 m. sausio 9 d.“

122 Iš pirmojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija išskyrė įvairius laikotarpius dėl pardavimų vertės, į kurią turi būti atsižvelgta (nuo 1984 m. sausio 1 d. iki 1985 m. gruodžio 21 d., nuo 1986 m. sausio 1 d. iki 1992 m. gruodžio 14 d., nuo 1992 m. gruodžio 15 d. iki 1993 m. gruodžio 31 d., nuo 1994 m. sausio 1 d. iki 1996 m. sausio 8 d., nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.), remdamasi geografine teritorija, su kuria susijęs kartelis.

123 Pažeidimas, kuriuo Komisija kaltina *Socitrel*, tęsėsi dviem iš šių laikotarpių (nuo 1994 m. balandžio 7 d. (kai, Komisijos manymu, *Socitrel* pradėjo dalyvauti darant pažeidimą) iki 1996 m. sausio 8 d. ir nuo 1996 m. sausio 9 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.); į juos ši institucija atsižvelgė.

124 Tačiau pirminio sprendimo 949 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad turint omenyje vėlyvą *Socitrel* sužinojimą apie Europinį kartelio mastą, reikia atsižvelgti tik į jos pardavimus Ispanijoje ir Portugalijoje.

125 Todėl būtinybė atsižvelgti į pardavimus Danijoje, Švedijoje, Suomijoje ir Norvegijoje po 1996 m. sausio 9 d. (ginčijamo sprendimo 932 konstatuojamoji dalis) dėl kartelio dalyvių, susijusių su šia geografine teritorija, neturėjo įtakos *Socitrel*. Tai paaiškina, kodėl pardavimų vertė, į kurią atsižvelgta pirmojo keičiančio sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje, yra identiška dėl abiejų Komisijos išskirtų pažeidimo laikotarpių.

126 Be to, Komisija pripažino, kad padarė klaidą, kai pirminiame sprendime du kartus įtraukė papildomą sumą, nes atsižvelgė į dvigubą pažeidimo laikotarpį, visų pirma kiek tai susiję su *Socitrel*.

127 Vis dėlto šią klaidą ji ištaisė priimdama pirmąjį keičiantį sprendimą, dėl ko *Socitrel* skirtinos baudos bazinis dydis buvo sumažintas nuo 22 500 000 EUR iki 20 000 000 EUR.

128 Be to, reikia pridurti, kad ieškinio 8 priede *Socitrel* pateikė 2010 m. rugpjūčio 13 d. Komisijos konkurencijos generalinio direktorato elektroninį laišką, kuriame už bylą atsakingas pareigūnas nurodė:

„Kaip pažymėta liepos 30 d. [Komisijos] laiške, buvo padaryta apskaičiavimo klaida dėl prisijungimo mokesčio („entry fee“). Dėl jūsų klientų tai reiškia, kad 923 ir 1057 konstatuojamųjų dalių lentelėse nurodyta suma yra per didelė. Keičiančiame sprendime tai bus ištaisyta, o 22 500 000 EUR suma bus pakeista į 20 000 000 EUR sumą. Kaip nurodyta pirma, dėl [10 %] maksimalios ribos tai nelems jūsų klientams skirtos baudos ar sprendimo motyvų pakeitimo.“

129 Todėl reikia daryti išvadą, kad ginčijamas sprendimas, iš dalies pakeistas pirmuoju keičiančiu sprendimu, nėra nepakankamai motyvuotas.

Dėl 18 % normos, taikomos dėl pažeidimo sunkumo

130 Dėl motyvų nepakankamumo, susijusio su pažeidimo sunkumu, reikia priminti, kad tai išnagrinėta ginčijamo sprendimo 19.1.3 punkte.

131 Dėl *Socitrel* reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija nurodė:

— pirma, „visos įmonės, išskyrus *Fundia*, dalijosi rinką (kvotų nustatymas), priskyrė klientus ir nustatė horizontalias kainas (žr. sprendimo 9 [punktą] ir 2–4 priedus)“ ir „šie susitarimai yra vieni iš didžiausių konkurencijos apribojimų, iškraipančių pagrindinius konkurencijos rodiklius“ (939 konstatuojamoji dalis, 19.1.3.1 punktas, susijęs su pažeidimo pobūdžiu),

— antra, „įmonių, kurioms galėjo būti inkriminuotas pažeidimas, bendra rinkos dalis yra apie 80 %, kaip paaiškinta 98 konstatuojamojoje dalyje“ (946 konstatuojamoji dalis, 19.1.3.2 punktas, susijęs su bendra rinkos dalimi),

— trečia, geografinė pažeidimo aprėptis laikui bėgant kito (932 konstatuojamoji dalis: žr. šio sprendimo 121 punktą),

— ketvirta, „vis dėlto dėl *Socitrel*, *Proderac*, *Fapricela* ir *Fundia*, įmonių, kurios dalyvavo tik „Ispanijos klube“ (apimančiame tik Ispaniją ir Portugaliją) arba, *Fundia* atveju, derinant veiksmus dėl *Addtek*, ir kurių žinojimas apie vieną tęstinį pažeidimą galėjo būti nustatytas tik labai vėlyvu pažeidimo etapu (atitinkamai 2001 m. gegužės 17 d. ir 2001 m. gegužės 14 d., žr. 12.2.2.4 punktą), Komisija atsižvelgia į mažesnę geografinę aprėptį nustatydama pardavimų vertės dalį“ ir „kitaip yra dėl kitų „Ispanijos klubo“ dalyvių (*Emesa*/*Galycas*, *Tycsa*/*Trefilerías Quijano*), kurios tuo pat metu dalyvavo įvairiuose kartelio lygiuose ir (arba) kurių žinojimas apie vieną tęstinį pažeidimą galėjo būti nustatytas daug anksčiau“ (949 konstatuojamoji dalis, 19.1.3.3 punktas, susijęs su geografine aprėptimi).

132 Komisija padarė išvadą, kad „turint omeny konkrečias šio atvejo aplinkybes, atsižvelgiant į pirma aptartus kriterijus, susijusius su pažeidimo pobūdžiu (žr. 19.1.3.1 punktą) ir geografine aprėptimi (žr. 19.1.3.3 punktą), pardavimų vertės dalis, į kurią reikia atsižvelgti, turi būti 16 % įmonei *Fundia*, 18 % įmonėms *Socitrel*, *Fapricela* ir *Proderac* ir 19 % visoms kitoms įmonėms“ (953 konstatuojamoji dalis).

133 Vadinasi, reikia konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas nėra nepakankamai motyvuotas ir iš jo galima suprasti Komisijos argumentus, neatsižvelgiant į tai, ar jie pagrįsti.

134 Todėl *Socitrel* pateiktą kaltinimą reikia atmesti.

Dėl normos, taikytos nustatant papildomą sumą siekiant atgrasyti

135 Dėl papildomos sumos reikia priminti, kad 2006 m. gairių 25 punkte numatyta, jog, „nepriklausomai nuo įmonės dalyvavimo darant pažeidimą trukmės, Komisija prie bazinio baudos dydžio pridės sumą, lygią 15 %–25 % pardavimo vertės <...> siekdama atgrasyti įmones net nuo horizontalių kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimų“. Be to, „Komisija taip pat gali taikyti tokią pridėtinę sumą kitų pažeidimų atveju“ ir „nustatydama pardavimo vertės dalį, į kurią reikia atsižvelgti konkrečiu atveju, Komisija įvertins keletą veiksnių, ypač tuos, kurie buvo minėti 22 punkte“, kaip antai „pažeidimo pobūdį, visų susijusių šalių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą, pažeidimo įgyvendinimą (arba neįgyvendinimą)“.

136 Nagrinėjamu atveju Komisija nustatė 18 % normą, taikytiną papildomai sumai, ir ginčijamo sprendimo 953 konstatuojamojoje dalyje pateikė nuorodą į tai, ką ji vertindama pažeidimo sunkumą išdėstė dėl jo pobūdžio (ginčijamo sprendimo 19.1.3.1 punktas) ir geografinės aprėpties (ginčijamo sprendimo 19.1.3.3 punktas).

137 Teisingumo Teismas savo 2013 m. liepos 11 d. Sprendime *Ziegler / Komisija* (C-439/11 P, Rink., EU:C:2013:513, 121–124 punktai) tokius motyvus laikė pakankamais.

138 Todėl *Socitrel* pateiktą kaltinimą reikia atmesti.

Dėl *Socitrel* teisės į gynybą pažeidimo

139 *Socitrel* teigia, kad jos teisė į gynybą buvo pažeista dėl dviejų priežasčių.

140 Pirma, ji tvirtina, kad iš pirminio sprendimo trūkumų, kuriuos Komisija iš dalies pripažino pirmajame keičiančiame sprendime, matyti, jog buvo pažeista jos teisė į gynybą.

141 Su šiais argumentais negalima sutikti, nes 2010 m. spalio 29 d. Bendrojo Teismo raštu *Socitrel* buvo paraginta patikslinti savo pagrindus ir reikalavimus po to, kai buvo priimtas pirmasis keičiantis sprendimas; ji tai padarė 2010 m. gruodžio 10 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu.

142 Antra, kiek tai susiję su teiginiu, kad Komisija pašalino tam tikras ginčijamo sprendimo dalis, todėl *Socitrel* negalėjo suprasti, kaip buvo apskaičiuota bauda, reikia pažymėti, kad visos *Socitrel* nurodytos konstatuojamosios dalys (1142, 1144, 1149, 1157, 1159, 1160, 1165, 1171, 1172, 1175, 1178, 1179, 1181, 1185 ir 1188 konstatuojamosios dalys) susijusios su prašymų dėl kitų įmonių galimybės sumokėti baudą vertinimu.

143 Tokiu atveju Komisija turi užtikrinti duomenų, kuriuos jai pateikė įmonės, konfidencialumą, jeigu jos to prašo, visų pirma kai tai yra jautrūs duomenys apie įmonių finansinę padėtį.

144 Be to, Komisija teisėtai teigia, kad *Socitrel* buvo perduoti visi su ja susiję vertinimo elementai, visų pirma įrodymai, susiję su šios įmonės pajėgumu sumokėti baudą.

145 Todėl *Socitrel* argumentus reikia atmesti, taigi turi būti atmestas visas kaltinimas, siejamas su teisės į gynybą pažeidimu.

146 Vadinasi, reikia atmesti visą pirmąjį ieškinio pagrindą.

2. *Dėl „Socitrel“ pateikto antrojo ieškinio pagrindo, siejamo su protingo termino pažeidimu*

Principų priminimas

147 Pirma, protingo termino paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai (žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, C-452/11 P, EU:C:2012:829, 97 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

148 Administracinės procedūros protingos trukmės principas dar kartą patvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalyje, kurioje nustatyta, kad „kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnį laiką“ (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, T-214/06, Rink., EU:T:2012:275, 284 punktas).

149 Antra, tai, ar procedūros trukmė protinga, turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes, visų pirma jos kontekstą, šalių elgesį per procedūrą, bylos reikšmę įvairioms suinteresuotoms įmonėms ir jos sudėtingumą (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink., EU:T:1999:80, 126 punktą), taip pat prireikus į informacija ar pagrindimą, kurį Komisija gali pateikti dėl per administracinę procedūrą atliktų tyrimo veiksmų.

150 Trečia, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad administracinę procedūrą gali sudaryti du vienas po kito einantys nagrinėjimo etapai, kurių kiekvienas pagrįstas individualia vidaus logika. Pirmasis etapas, kuris tęsiasi iki pranešimo apie kaltinimus, prasideda tą dieną, kai Komisija, pasinaudojusi Sąjungos teisės aktų leidėjo suteiktais įgaliojimais, priima priemones, kurios reiškia kaltinimą pažeidimo padarymu, ir turi leisti šiai institucijai suformuluoti poziciją dėl procedūros eigos. Antrasis etapas savo ruožtu trunka nuo pranešimo apie kaltinimus iki galutinio sprendimo priėmimo. Jis turi leisti Komisijai priimti galutinį sprendimą dėl pažeidimo, kuriuo kaltinama (2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, C-105/04 P, Rink., EU:C:2006:592, 38 punktas).

151 Ketvirta, iš teismo praktikos matyti, kad protingo termino principo pažeidimas gali sukelti dvejopas pasekmes.

152 Pirma, kai protingo termino nepaisymas turi įtakos procedūros baigčiai, toks pažeidimas gali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Technische Unie / Komisija*, C-113/04 P, Rink., EU:C:2006:593, 48 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

153 Reikia pažymėti, kad taikant konkurencijos taisykles protingo termino viršijimas gali būti pagrindas panaikinti tik sprendimus, kuriais konstatuojami pažeidimai, ir tik tuomet, jei įrodoma, kad pažeidus šį principą buvo pažeista ir atitinkamų įmonių teisė į gynybą. Kitais atvejais pareigos priimti sprendimą per protingą terminą nesilaikymas neturi įtakos pagal Reglamentą Nr. 17 vykdomos administracinės procedūros teisėtumui (žr. 2003 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied ir Technische Unie / Komisija*, T-5/00 ir T-6/00, Rink., EU:T:2003:342, 74 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; šis punktas apeliacine tvarka patvirtintas 150 punkte nurodyto Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, EU:C:2006:592, 42 ir 43 punktais).

154 Vis dėlto teisės į gynybą paisymas – esminis principas, kurio svarba dažnai pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje (1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin / Komisija*, 322/81, Rink., EU:C:1983:313, 7 punktas), yra nepaprastai svarbus per tokias procedūras,

kaip nagrinėjamoji šioje byloje; labai svarbu išvengti nepataisomo šios teisės pažeidimo dėl pernelyg ilgos tyrimo stadijos trukmės ir to, kad ši ilga trukmė sudarytų kliūtis surinkti įrodymus, paneigiančius atsakomybę užtraukiantį atitinkamų įmonių elgesį. Dėl šios priežasties tyrimą, ar nėra galimų teisės į gynybą apribojimų, reikia atlikti ne tik dėl etapo, kai šia teise naudojamasi plačiausiai, t. y. antrojo administracinės procedūros etapo. Vertinimas dėl teisės į gynybą veiksmingumo galimo apribojimo turi būti atliktas dėl visos šios procedūros, atsižvelgiant į bendrą jos trukmę (150 punkte minėto Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, EU:C:2006:592, 50 punktas).

155 Antra, kai protingo termino nesilaikymas neturi įtakos procedūros baigčiai, dėl tokio pažeidimo Bendrasis Teismas, pasinaudodamas neribota jurisdikcija, gali tinkamai atlyginti už pažeidimą, padarytą viršijus protingą administracinės procedūros trukmę, atitinkamai sumažindamas skirtą baudą (šiuo klausimu žr. 152 punkte minėto Sprendimo *Technische Unie / Komisija*, EU:C:2006:593, 202–204 punktus ir 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, T-240/07, Rink., EU:T:2011:284, 429 ir 434 punktus, apeliacine tvarka patvirtintus 147 punkte minėto Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, EU:C:2012:829, 100 punktu).

Dėl antrojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

156 *Socitrel* iš esmės teigia, kad Komisija nesilaikė protingo termino, nes pirminį sprendimą priėmė tik praėjus beveik aštuoneriems metams po to, kai buvo pradėta administracinė procedūra, todėl, anot jos, nebuvo užtikrinta jos teisė į gynybą, atsižvelgiant, be kita ko, į jos restruktūrizavimą ir sunkumus, su kuriais ji susidūrė rinkdama priešingus įrodymus, nes bėgant laikui iš darbo išėjo įvairūs jos darbuotojai.

157 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog tam, kad ilga administracinė procedūra galėtų lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą arba baudos sumažinimą, šios procedūros trukmė turi būti pripažinta per ilga.

158 Nagrinėjamu atveju administracinę procedūrą sudarė keturi vienas paskui kitą einantys etapai, kurių pirmasis vyko prieš pranešimą apie kaltinimus, o kiti trys po jo.

159 Pirmas etapas prasidėjo 2002 m. sausio 9 d., tada, kai *Bundeskartellamt* Komisijai perdavė dokumentus, minėtus šio sprendimo 21 punkte, ir baigėsi 2008 m. rugsėjo 30 d. priėmus pranešimą apie kaltinimus.

160 Tada prasidėjo antrasis etapas (žr. šio sprendimo 32–37 punktus), kuris baigėsi 2010 m. birželio 30 d. priėmus pirminį sprendimą.

161 Pareiškus pirmus ieškinius (primintus šio sprendimo 10 punkte), Komisija 2010 m. rugsėjo 30 d. priėmė pirmąjį keičiantį sprendimą (žr. šio sprendimo 4 punktą), siekdama ištaisyti įvairias klaidas, kurias konstatavo pirminiame sprendime; taip buvo užbaigtas trečiasis administracinės procedūros etapas.

162 Galiausiai 2011 m. balandžio 4 d. baigėsi ketvirtasis administracinės procedūros etapas, Komisijai priėmus antrąjį keičiantį sprendimą, kuriame ji sutiko sumažinti baudą, skirtą, pirma, *ArcelorMittal*, *ArcelorMittal Verderio*, *ArcelorMittal Fontaine* ir *ArcelorMittal Wire France* ir, antra, SLM ir *Ori Martin* (žr. šio sprendimo 6 punktą).

163 Iš pradžių reikia pažymėti, kad *Socitrel* nurodytas pagrindas yra susijęs tik su dviem pirmais administracinės procedūros etapais.

164 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones Bendrasis Teismas 2014 m. gegužės 8 d. Komisijai pateikė rašytinį klausimą, siekdamas išsamiai išsiaiškinti, kokių rūpestingumą rodančių veiksmų ji ėmėsi po patikrinimų, t. y. nuo 2002 m. rugsėjo 19 ir 20 d. iki pirminio sprendimo priėmimo.

165 Komisija šį prašymą įvykdė 2014 m. birželio 6 d., Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikdama dokumentą.

166 Komisijos atsakymo kopiją Bendrojo Teismo kanceliarija išsiuntė *Socitrel* 2014 m. birželio 16 d.

167 Savo atsakyme Komisija išsamiai ir įtikinamai nurodė rūpestingumą parodančius veiksmus, kuriuos atliko per visą administracinę procedūrą, ir priežastis, dėl kurių procedūra tęsėsi nuo 2002 m. iki 2010 m.

168 Keli veiksniai paaiškina administracinės procedūros trukmę nagrinėjamu atveju.

169 Šiuo klausimu reikia turėti omeny kartelio trukmę (daugiau kaip 18 metų), jo labai didelę geografinę aprėptį (kartelis buvo susijęs su dauguma valstybių narių), kartelio organizavimą geografiniu ir laiko požiūriais (įvairūs klubai aprašyti 41–53 punktuose), įvairių klubų organizuotų susitikimų skaičių (daugiau kaip 500), susijusių įmonių skaičių (17), prašymų atleisti nuo baudų arba jas sumažinti skaičių (žr. šio sprendimo 22 ir 27 ir paskesnius punktus), taip pat tai, kad buvo labai daug dokumentų, pateiktų arba gautų per patikrinimus ir parengtų įvairiomis kalbomis, kuriuos Komisija turėjo išnagrinėti, įvairius prašymus pateikti papildomos informacijos, kuriuos Komisija turėjo nusiųsti įvairioms susijusioms bendrovėms tam, kad geriau suprastų kartelį (žr. šio sprendimo 24 ir paskesnius punktus, taip pat 36 ir paskesnius punktus), pranešimo apie kaltinimus adresatų skaičių (daugiau kaip 40), procedūros kalbų skaičių (8) ir įvairius prašymus, susijusius su pajėgumu sumokėti baudas (14).

170 Remdamasis Komisijos pateikta informacija, kuri rodo, kad byla buvo labai sudėtinga, Bendrasis Teismas mano, jog, nepaisant labai užsitęsusių dviejų pirmųjų procedūros etapų, šios procedūros negalima laikyti per ilga. Todėl Komisija neviršijo protingo termino.

171 Šios išvados nepaneigia *Socitrel* argumentai, kuriais siekiama įrodyti, kad buvo pažeista jos teisė į gynybą, nes nuo 2002 m. iki 2008 m. *Companhia Previdente* grupė labai pasikeitė po restruktūrizavimo, susijusio su kelių bendrovių įgijimu – šios grupės subjektų skaičius išaugo nuo 21 iki 27 – ir kad tada, kai gavo pranešimą apie kaltinimus 2008 m. rugsėjo mėn., veiksmai, kuriais ji kaltinama, buvo įvykdyti taip seniai, kad jau nebebuvo tiesiogiai susijusių asmenų arba jie apie tai neprisiminė.

172 Tokie argumentai yra pernelyg neaiškūs, kad būtų galima įvertinti konkrečią jų įtaką *Socitrel* teisei į gynybą. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip išdėstyta Komisijos atsakyme į proceso organizavimo priemones, pirmą Komisijos prašymą suteikti informacijos *Socitrel* gavo 2004 m. vasario 11 d. ir kad šiame prašyme buvo aiškiai nurodytas tyrimo objektas ir mastas tiek materialiniu, tiek laiko požiūriais. Taigi nuo tada *Socitrel* galėjo rinkti ir Komisijai teikti visus įrodymus, kurie, jos manymu, buvo reikšmingi atsakant Komisijai. Tad ji negali remtis savo nerūpestingumu renkant ir saugojant galimus gynybos įrodymus. Be to, nesant jokių argumentų, leidžiančių suprasti, kaip pusantrų metų laikotarpis nuo 2002 m. rugsėjo mėn. iki 2004 m. vasario mėn., kai Komisija susipažino su per patikrinimus gautais ar su prašymais atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateiktais dokumentais, galėjo pakenkti *Socitrel* teisei į gynybą, Bendrajam Teismui nėra reikalo konstatuoti, kad šioje byloje šis laikotarpis galėjo padaryti jai žalos.

173 Todėl reikia atmesti antrąjį ieškinio pagrindą.

3. *Dėl „Socitrel“ pateikto trečiojo ieškinio pagrindo, siejamo su Komisijai tenkančios rūpestingumo pareigos nesilaikymu, teisės į gynybą pažeidimu ir lojalumo, sąžiningumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu*

Principų priminimas

174 Iš pradžių reikia priminti, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos teisės principų. Remiantis teismo praktika, teisė remtis šiuo principu atsiranda, kai tenkinamos trys sąlygos. Pirma, administracija suinteresuotajam asmeniui iš leidžiamų ir patikimų šaltinių turi būti suteikusi tikslių, besąlyginių ir tarpusavyje derančių patikinimų. Antra, šie patikinimai turi būti tokie, kad asmeniui, kuriam jie skirti, atsirastų teisėtų lūkesčių. Trečia, suteikti patikinimai turi atitikti taikomas normas (žr. 2011 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Deltafina / Komisija*, T-12/06, Rink., EU:T:2011:441, 190 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

175 Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką rūpestingumo pareiga apima Komisijos prievolę kruopščiai ir nešališkai išnagrinėti visas konkretaus atvejo aplinkybes (žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink., EU:C:1991:438, 14 punktą ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *ATC ir kt. / Komisija*, T-333/10, Rink., EU:T:2013:451, 84 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

176 Taip pat ne kartą buvo nuspręsta, kad tinkamo administravimo sumetimais institucija teisėtai gali ištaisyti sprendime padarytas klaidas ar praleidimus (šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-314/04 ir T-414/04, EU:T:2006:399, 45 punktą ir 2007 m. lapkričio 22 d. Nutarties *Investire Partecipazioni / Komisija*, T-418/05, EU:T:2007:354, 40 punktą).

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

177 *Socitrel* iš esmės teigia, kad nors buvo priimtas pirminis sprendimas, Komisija jai pranešė, kad šis sprendimas bus iš dalies keičiamas. Taigi *Socitrel* buvo priversta pateikti ieškinį nežinodama tikro sprendimo, kuriuo jai skirta bauda, turinio. Todėl Komisija pažeidė rūpestingumo pareigą – tai prireikus patvirtintų aplinkybė, kad vėliau Komisija antrą kartą iš dalies pakeitė sprendimą ir apie šį antrąjį keičiantį sprendimą nebuvo pranešta *Socitrel* – taigi ji pažeidė ir šios bendrovės teisę į gynybą.

178 Tačiau tokiems argumentams negalima pritarti.

179 Komisija negali teisinėje sistemoje palikti galioti sprendimo žinodama, kad jame yra klaidų ir praleidimų, todėl tinkamo administravimo sumetimais institucija teisėtai gali ištaisyti pirminio sprendimo klaidas ir praleidimus (žr. 176 punkte nurodytą teismo praktiką).

180 Vadinasi, Komisijos negalima kaltinti tuo, kad ji pirmuoju keičiančiu sprendimu ištaisė klaidas ir praleidimus, kuriuos nustatė pirminiame sprendime.

181 Reikia pabrėžti, kad Komisija taip pat papildė ginčijamo sprendimo motyvus.

182 Tiesa, kad pirmąjį keičiantį sprendimą Komisija priėmė po to, kai įvairūs ieškiniai, tarp jų ir ieškovių, iš pradžių buvo pateikti dėl pirminio sprendimo. Vis dėlto Bendrasis Teismas paprašė *Socitrel* – kaip ir kitų ieškinį pareiškusių įmonių – prireikus patikslinti savo pagrindus ir reikalavimus po to, kai buvo priimtas tas sprendimas.

183 Reikia konstatuoti, kad 2010 m. gruodžio 10 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu *Socitrel* patikslino savo pagrindus atsižvelgdama į pirmąjį keičiantį sprendimą.

184 Be to, nors ir nebūdama antrojo keičiančio sprendimo adresatė, *Socitrel* Bendrojo Teismo iniciatyva gavo jo kopiją ir buvo šio teismo paprašyta prireikus patikslinti savo pagrindus ir reikalavimus; ji savo pagrindus patikslino 2011 m. rugpjūčio 2 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu.

185 Todėl ji neturi pagrindo teigti, kad priimdama šiuos keičiančius sprendimus Komisija pažeidė jos teisę į gynybą.

186 *Socitrel* taip pat tvirtina, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, taip pat lojalumo ir sąžiningumo principus, tačiau ji savo ieškinyje aiškiai nurodė, kodėl remiasi pastaraisiais dviem principais.

187 Kiek *Socitrel* savo argumentuose nurodo, kad ištaisydama pirminį sprendimą Komisija užkirto jai kelią pateikti dėl jo ieškinį, konstatuotina, kad tinkamo administravimo sumetimais Komisija turėjo teisę ištaisyti pirminį sprendimą, kuriame buvo klaidų ir praleidimų, prieš Bendrajam Teismui priimant sprendimą.

188 Todėl administracija iš patikimų ir leidžiamų šaltinių nesuteikė *Socitrel* jokių tikslių, besąlyginių ir tarpusavyje derančių patikinimų, kad sprendimas, kuriame yra klaidų ir praleidimų, liks galioti iki kol Bendrasis Teismas jį galimai panaikins.

189 Komisijos taip pat negalima kaltinti nelojaliu ar nesąžiningu elgesiu vien dėl to, kad ji iš dalies pakeitė sprendimą, kuriame, jos pačios nuomone, buvo įvairių klaidų ir praleidimų.

190 Dėl šių priežasčių reikia atmesti visą trečiąjį ieškinio pagrindą.

4. *Dėl „Socitrel“ pateikto ketvirtojo ieškinio pagrindo ir „Companhia Previdente“ pateiktų trijų pirmųjų ieškinio pagrindų, siejamų su SESV 101 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pažeidimu, su proporcingumo ir asmeninės atsakomybės principų pažeidimu, taip pat su nekaltumo prezumpcijos pažeidimu, nepakankamu motyvavimu ir tuo, kad Komisija nesilaikė ankstesnės jos sprendimuose nustatytos praktikos, nes buvo viršyta maksimali baudos, kuri galėjo būti skirta „Socitrel“, riba*

Dėl „Socitrel“ pateikto ketvirtojo ieškinio pagrindo pirmos dalies ir „Companhia Previdente“ pateiktų pirmojo bei antrojo ieškinio pagrindų, siejamų su tuo, kad Komisija klaidingai pripažino solidariąją „Companhia Previdente“ atsakomybę, ir tuo, kad dėl šios priežasties 10 % apyvartos viršutinė riba buvo klaidingai apskaičiuota remiantis „Companhia Previdente“, o ne „Socitrel“ apyvarta

Faktinių aplinkybių priminimas

191 *Companhia Previdente* yra bendrovė, valdanti įvairių bendrovių akcijas.

192 Nuo 1994 m. iki 1998 m. jai tiesiogiai priklausė 21,2 % *Socitrel* kapitalo ir 70 % *Preside SGPS*, kuriai priklausė 70,6 % *Socitrel* akcijų, kapitalo.

193 Nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d. *Companhia Previdente* turimo *Preside SGPS* kapitalo dalį padidino iki 100 %.

194 Taigi neginčijama, kad šiuo laikotarpiu *Companhia Previdente* priklausė nuo 91,8 % iki 93,7 % *Socitrel* kapitalo.

195 Be to, kai pažeidimas buvo nutrauktas, *Companhia Previdente* įgijo įvairių bendrovių, įskaitant *Emesa*, *Galycas* ir ITC; visoms trims Komisija taip pat skyrė sankcijas dėl dalyvavimo kartelyje.

Ginčijamo sprendimo priminimas

196 Pagal ginčijamo sprendimo 765–768 konstatuojamąsias dalis:

„765) Nuo 1994 m. iki 1998 m. pabaigos [*Companhia Previdente*] tiesiogiai priklausė 21,2 % *Socitrel* kapitalo ir 70 % *Preside SGPS*, kuri savo ruožtu šiuo laikotarpiu turėjo 70,6 % *Socitrel* akcijų, kapitalo. Nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. pabaigos *Companhia Previdente* turėjo 100 % *Preside SGPS* kapitalo ir, tarpininkaujant *Preside SGPS*, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliavo nuo 91,8 % iki 93,7 % *Socitrel* kapitalo. Kaip paaiškinta 32 konstatuojamojoje dalyje, nuo 1994 m. pradžios mažiausiai iki 2002 m. pabaigos *Socitrel* ir *Companhia Previdente* siejo daug asmeninių tvirtų ryšių.

766) *Companhia Previdente* teigia, kad neturi būti pripažinta solidariai atsakinga su *Socitrel*, nes nedarė lemiamos įtakos *Socitrel* elgesiui. Pirma, ji tvirtina, kad Komisija nenurodė konkrečių faktų, leidžiančių daryti išvadą, jog *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel*. Be to, ji teigia, kad iki 1999 m., kai *Socitrel* tapo jai beveik 100 % priklausančia dukterine bendrove, nebuvo galima taikyti lemiamos įtakos prezumpcijos. Abi įmonės buvo atskiri subjektai, vykdantys skirtingą veiklą, o *Socitrel* komercinė veikla buvo savarankiška. Tai parodo aplinkybė, kad nupirkus *Socitrel* jos valdyba nepasikeitė ir liko visiškai nepriklausoma. Be to, *Companhia Previdente* apsiribojo naudojimusi socialinėmis teisėmis ir pareigų vykdymu – tvirtino metines *Socitrel* ataskaitas ir priėmė sprendimus dėl dividendų politikos ir kapitalo struktūros. Galiausiai *Companhia Previdente* teigia, kad jos valdybos nariai dalyvavo *Socitrel* valdyboje neturėdami vykdomųjų funkcijų ir kad pagal Portugalijos teisę šis dalyvavimas *Socitrel* valdyboje buvo asmeninio pobūdžio ir nereiškė atstovavimo patronuojančiajai bendrovei.

767) Nors Komisija mano, kad lemiamos įtakos prezumpcija gali būti taikoma laikotarpiui nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. pabaigos, kai bendrovė *Companhia Previdente* kontroliavo 91,8 %–93,7 % *Socitrel* kapitalo, bet kuriuo atveju su *Companhia Previdente* argumentais negalima sutikti atsižvelgiant į tai, kad nuo 1994 m. pradžios iki 2002 m. pabaigos šias dvi įmones siejo daug tvirtų asmeninių ryšių, kaip aprašyta šio sprendimo 32 konstatuojamojoje dalyje. Komisija visų pirma pabrėžia, kad P. B., L. F. ir A. S. buvo ne tik abiejų įmonių valdybos nariai, bet taip pat reguliariai dalyvavo kartelio susitikimuose *Socitrel* vardu. Todėl Komisija mano, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel* elgesiui per visą pastarosios įmonės dalyvavimo kartelyje laikotarpį (žr. 694 konstatuojamąją dalį).

768) Taigi [*Socitrel*] ir [*Companhia Previdente*] yra šio sprendimo adresatės. [*Socitrel*] yra atsakinga už tiesioginį dalyvavimą kartelyje laikotarpiu nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d. [*Companhia Previdente*] yra solidariai su [*Socitrel*] atsakinga už tą patį laikotarpį.“

Principų priminimas

197 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką įmonės sąvoka apima visus subjektus, vykdančius ekonominę veiklą, nepaisant jų teisinio statuso ir finansavimo būdo. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas taip pat patikslino, kad, pirma, įmonės sąvoka šiomis aplinkybėmis turi būti suprantama kaip reiškianti ūkio subjektą, net jeigu teisiniu požiūriu šį ūkio subjektą sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys, ir, antra, kai toks ūkio subjektas pažeidžia konkurencijos taisykles, jis pagal asmeninės atsakomybės principą turi atsakyti už šį pažeidimą (žr. 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, Rink., EU:C:2011:620, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

198 Iš nusistovėjusios teismo praktikos taip pat matyti, kad atsakomybę už dukterinės bendrovės veiksmus galima priskirti patronuojančiajai bendrovei, be kita ko, kai, nors ir turėdama savarankišką teisinį subjektiškumą, ši dukterinė bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo veiksmų rinkoje, o iš esmės

įgyvendina patronuojančiosios bendrovės nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

199 Esant tokiai situacijai, kadangi patronuojančioji bendrovė ir jos dukterinė bendrovė priklauso tam pačiam ekonominiam subjektui, todėl sudaro vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, Komisija sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, gali skirti patronuojančiajai bendrovei, nesant reikalo nustatyti, kad ši bendrovė pati dalyvavo darant pažeidimą (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 55 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Kitaip tariant, nebūtinai ta aplinkybė, jog patronuojančioji bendrovė kurstė dukterinę bendrovę padaryti pažeidimą, ir juo labiau tai, kad patronuojančioji bendrovė dalyvavo darant pažeidimą, o būtent tai, kad jos sudaro vieną įmonę, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, leidžia Komisijai sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, adresuoti patronuojančiajai bendrovei (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 88 punktas).

200 Reikia patikslinti, kad pagal teismo praktiką Komisija negali apsiriboti konstatavimu, jog įmonė galėjo daryti tokią lemiamą įtaką kitai įmonei, netikrindama, ar tokios įtakos iš tikrųjų būta. Remiantis šia teismo praktika galima daryti priešingą išvadą – Komisija iš principo turi įrodyti tokią lemiamą įtaką remdamasi visomis faktinėmis aplinkybėmis, visų pirma tuo, kad viena iš šių įmonių turėjo galią duoti nurodymus kitai įmonei (šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Aristrain / Komisija*, C-196/99 P, Rink., EU:C:2003:529, 95–99 punktus; 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink., EU:C:2005:408, 118–122 punktus ir 2002 m. kovo 20 d. Sprendimo *HFB ir kt. / Komisija*, T-9/99, Rink., EU:T:2002:70, 527 punktą).

201 Vis dėlto Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad konkrečiu atveju, kai patronuojančiajai bendrovei priklauso 100 % Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimą padariusios jos dukterinės bendrovės akcijų, pirma, ši patronuojančioji bendrovė gali daryti lemiamą įtaką šios dukterinės bendrovės veiksmams ir, antra, egzistuoja nuginčijama prezumpcija, kad ši patronuojančioji bendrovė realiai daro tokią įtaką (toliau – faktinės lemiamos įtakos prezumpcija) (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 56 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

202 Tokiomis aplinkybėmis Komisijai pakanka įrodyti, jog patronuojančiajai bendrovei priklauso visas jos dukterinės bendrovės kapitalas, kad būtų preziumuojama, jog patronuojančioji bendrovė faktiškai daro lemiamą įtaką jos ekonominei politikai. Tada Komisija gali pripažinti, kad patronuojančioji bendrovė solidariai atsakinga už jos dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, nebent ši patronuojančioji bendrovė, kuri turi paneigti šią prezumpciją, pateiktų pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad jos dukterinė bendrovė rinkoje elgiasi savarankiškai (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

203 Reikia pažymėti, kad nors tiesa, jog Teisingumo Teismas, be 100 % turimo dukterinės bendrovės kapitalo, nurodo ir kitas aplinkybes, pavyzdžiui, tai, kad nėra ginčijama patronuojančiosios bendrovės įtaka jos dukterinės bendrovės komercinei politikai, ir bendrą atstovavimą abiem bendrovėms per administracinę procedūrą (2000 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags / Komisija*, C-286/98 P, Rink., EU:C:2000:630, 28 ir 29 punktai), vis dėlto šias aplinkybes Teisingumo Teismas nurodė ne tam, kad nustatytų prezumpcijos įgyvendinimo sąlygą nurodyti papildomų požymių, susijusių su faktiniu patronuojančiosios bendrovės įtakos darymu (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, C-97/08 P, Rink., EU:C:2009:536, 60–62 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką). Kitaip tariant, konkrečiu atveju norėdama taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją Komisija neprivalo nurodyti papildomų požymių, be tų, kurie patvirtina galimybę taikyti ir naudoti šią prezumpciją (šiuo klausimu žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 63 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

204 Vis dėlto patronuojančiosios bendrovės, turinčios beveik visą savo dukterinės bendrovės kapitalą, situacija iš principo yra analogiška vienintelio savininko situacijai, kiek tai susiję su jos galia daryti lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės elgesiui, atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, kurie ją sieja su minėta dukterine bendrove. Todėl Komisija, esant šiai situacijai, turi teisę taikyti tas pačias įrodinėjimo taisykles, t. y. remtis prezumpcija, kad minėta patronuojančioji bendrovė realiai pasinaudojo galimybe daryti lemiamą įtaką savo dukterinės bendrovės veiksmams. Tačiau negalima atmesti to, kad tam tikrais atvejais mažumą akcijų turintys akcininkai dukterinės bendrovės atžvilgiu gali turėti teisių, leidžiančių paneigti minėtą analogiją (2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Arkema / Komisija*, T-168/05, EU:T:2009:367, 53 punktas, apeliacine tvarka patvirtintas 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimu *Arkema / Komisija*, C-520/09 P, Rink., EU:C:2011:619).

205 Faktinės lemiamos įtakos prezumpcija, be kita ko, skirta užtikrinti pusiausvyrai tarp, viena vertus, tikslo nutraukti konkurencijos taisyklėms, visų pirma SESV 101 straipsniui, prieštaraujančius veiksmus ir užkirsti kelią jiems atnaujinti svarbos ir, kita vertus, tam tikrų bendrųjų Sąjungos teisės principų, kaip antai nekaltumo prezumpcijos, bausmių individualizavimo ir teisinio saugumo principų, reikalavimų bei teisės į gynybą, įskaitant procesinio lygiateisiškumo principą. Būtent dėl šios priežasties ši prezumpcija gali būti paneigta (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 59 punktas).

206 Be to, reikia priminti, kad, pirma, ši prezumpcija grindžiama nuomone, kad, išskyrus išimtines aplinkybes, visą dukterinės bendrovės kapitalą turinti bendrovė vien dėl tokios kapitalo dalies gali daryti lemiamą įtaką šios dukterinės bendrovės elgesiui ir, antra, faktinio nepasinaudojimo šia įtakos teise paprastai prasmingiausia ieškoti subjektų, kuriems ši prezumpcija taikoma, atveju (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 60 punktas).

207 Šiomis aplinkybėmis, jeigu šiai prezumpcijai paneigti suinteresuotajai šaliai pakaktų paprasčiausiai padaryti nepagrįstus teiginius, ji prarastų didelę dalį savo veiksmingumo (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 61 punktas).

208 Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad vien aplinkybės, jog patronuojančioji bendrovė yra ir kontroliuojančioji, nepakanka, kad būtų atmesta tai, jog ji darė lemiamą įtaką savo dukterinei bendrovei. Bendrovių grupės atveju bendrovė, kuri koordinuoja, be kita ko, finansines investicijas grupėje, turi užduotį pergrupuoti akcijas, turimas įvairiose bendrovėse, ir užtikrinti vieningą valdymą, be kita ko, vykdydama šią biudžetinę kontrolę (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, T-69/04, Rink., EU:T:2008:415, 63 punktą; 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, T-38/07, Rink., EU:T:2011:355, 70 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir 2012 m. birželio 29 d. Sprendimo *E.ON Ruhrgas ir E.ON / Komisija*, T-360/09, Rink., EU:T:2012:332, 283 punktą).

209 Siekiant nustatyti, ar dukterinė bendrovė savarankiškai sprendžia dėl savo elgesio rinkoje, reikia atsižvelgti į visus reikšmingus duomenis apie ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, kurie sieja šią dukterinę bendrovę su patronuojančiąja bendrove ir gali skirtis, nelygu konkretus atvejis, todėl negali būti išvardyti kaip baigtinis sąrašas (203 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, EU:C:2009:536, 74 punktas).

210 Reikia vertinti ne tik įrodymus, susijusius su dukterinės bendrovės komercine politika *stricto sensu*, pavyzdžiui, su platinimo arba kainų strategija. Konkrečiai kalbant, vien parodymo, kad šiuos specifinius savo komercinės politikos aspektus kontroliuoja dukterinė bendrovė, šiuo atžvilgiu negaudama nurodymų, nepakanka, kad būtų paneigta faktinės lemiamos įtakos prezumpcija (žr. 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *FMC / Komisija*, T-197/06, Rink., EU:T:2011:282, 105 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Remiantis tuo darytina išvada, kad dukterinės bendrovės savarankiškumas negali būti įrodytas vien parodant, jog ji pati kontroliuoja tam tikrus savo prekybos su pažeidimu susijusiais produktais politikos aspektus (minėto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 106 punktas).

211 Taip pat to, jog dukterinė bendrovė atitinkamoje rinkoje niekada nevykdė specialios patronuojančiosios bendrovės informavimo politikos, nepakanka siekiant įrodyti jos savarankiškumą, nes dukterinės bendrovės savarankiškumas vertinamas atsižvelgiant ne tik į įmonės veiklos valdymo aspektus (210 punkte minėto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 145 punktas).

212 Be to, aplinkybė, kad iš bylos medžiagos dokumentų nematyti, jog patronuojančioji bendrovė davė nurodymų savo dukterinei bendrovei, neįrodo, kad tokių nurodymų nebuvo (žr. 204 punkte minėto Sprendimo *Arkema / Komisija*, EU:T:2011:251, 118 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

213 Primintina ir tai, kad, Sąjungos teismo manymu, atstovavimas patronuojančiajai bendrovei jos dukterinės bendrovės valdymo organuose yra svarbus dukterinės bendrovės komercinės politikos faktinės kontrolės įrodymas (2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Total / Komisija*, T-344/06, EU:T:2012:479, 73 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 2007 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Bolloré ir kt. / Komisija*, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 ir T-136/02, Rink., EU:T:2007:115, 137 punktą ir 210 punkte minėto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 150 punktą).

214 Galiausiai patronuojančioji bendrovė gali būti laikoma atsakinga už dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą netgi tuomet, kai grupėje yra daug veiklą vykdančių bendrovių (149 punkte minėto Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, EU:T:1999:80, 989 punktas ir 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, T-343/06, Rink., EU:T:2012:478, 52 punktas).

Dėl *Socitrel* pateikto ketvirtojo ieškinio pagrindo pirmos dalies ir *Companhia Previdente* pateiktų pirmojo ir antrojo ieškinio pagrindų pagrįstumo

215 Primintina, kad *Socitrel* buvo pripažinta atsakinga už laikotarpį nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d., o *Companhia Previdente* pripažinta solidariai atsakinga už tą patį pažeidimo laikotarpį.

216 Vis dėlto reikia skirti, viena vertus, laikotarpį nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d., dėl kurio Komisija iš esmės manė turinti įrodymų, patvirtinančių lemiamą *Companhia Previdente* įtaką *Socitrel*, ir, kita vertus, laikotarpį nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d., kuriam, jos manymu, atsižvelgiant į *Companhia Previdente* turimą jos dukterinės bendrovės *Socitrel* kapitalo dalį, galima taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją.

217 Ieškovės iš esmės teigia, kad, pirma, *Companhia Previdente* negali būti pripažinta atsakinga, nes pažeidimą darė tik *Socitrel*, ir kad jokie įrodymai nepatvirtina, jog patronuojančioji bendrovė dalyvavo darant pažeidimą ar bent žinojo apie jį; antra, Komisija negali taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos, nes *Companhia Previdente* niekada neturėjo 100 % savo dukterinės bendrovės kapitalo, trečia, bet kuriuo atveju jos pateikia šią prezumpciją paneigiančių įrodymų ir galiausiai, ketvirta, dėl laikotarpio nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d. Komisija kalba tik apie tai, kad *Companhia Previdente* ir *Socitrel* sieja „daug stiprių asmeninių ryšių“, ir tai, kad tam tikri abiem bendrovėms bendri vadovai žinojo apie kartelį, tačiau ji neatsižvelgė į argumentus, kuriuos jos pateikė siekdamos įrodyti, kad patronuojančioji bendrovė nedarė lemiamos įtakos savo dukterinei bendrovei.

218 Vis dėlto nė su vienu iš šių argumentų negalima sutikti.

219 Toliau bus iš eilės nagrinėjami: *Companhia Previdente* atsakomybė už jos dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, įrodymai, patvirtinantys, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel* laikotarpiu nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d., tai, ar Komisija galėjo taikyti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją laikotarpiu nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo

19 d., ir galiausiai įvairūs ieškovių argumentai, kuriais siekiama tiek įrodyti, kad tokia įtaka nebuvo daroma laikotarpiu nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d., tiek paneigti faktinės lemiamos įtakos vėlesniu laikotarpiu prezumpciją.

– Dėl *Companhia Previdente* atsakomybės už jos dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą

220 Kalbant apie tai, kad *Companhia Previdente* tariamai neatsako už pažeidimą, nes jį esą galima inkriminuoti tik *Socitrel*, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, primintą šio sprendimo 199 punkte, nėra reikalaujama, kad patronuojančioji bendrovė asmeniškai dalyvautų darant pažeidimą, kad jai būtų galima adresuoti sprendimą, kuriuo skiriama bauda.

221 Todėl nepagrįstas yra ieškovių argumentas, kad pažeidimo negalima inkriminuoti *Companhia Previdente* dėl to, kad ji pati jo nedarė, taigi šį kaltinimą reikia atmesti.

– Dėl laikotarpio nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d. ir dėl įrodymų, patvirtinančių, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel*

222 Primintina, kad ginčijamame sprendime Komisija, atsižvelgusi į patronuojančiosios bendrovės turimą jos dukterinės bendrovės kapitalo dalį, kalbėjo apie tai, kad *Companhia Previdente* ir *Socitrel* sieja „daug stiprių asmeninių ryšių“, ir tai, kad tam tikri abiem bendrovėms bendri vadovai žinojo apie kartelį. Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel*.

223 Reikia išnagrinėti kiekvieno iš šių argumentų pagrįstumą.

224 Kalbant apie *Companhia Previdente* turimą *Socitrel* kapitalo dalį, reikia pažymėti, kad, pirma, Komisija nurodė, jog pagal Portugalijos įmonių teisę akcininkas, kuriam priklauso daugiau kaip du trečdaliai akcinės bendrovės balsavimo teisių (taip buvo *Companhia Previdente* atveju, nes ji tiesiogiai valdė 21,2 % *Socitrel* kapitalo ir 70 % *Preside SGPS* kapitalo, o pastaroji turėjo 70,6 % *Socitrel* kapitalo), iš principo ją visiškai kontroliuoja, nes gali patvirtinti bet kokius sprendimus, visų pirma susijusius su valdymo organo skyrimu, kad ir kokia būtų jo struktūra. Antra, ji pažymėjo, kad tokios situacijos galima išvengti tik jeigu tam tikrose bendrovės steigimo sutarties nuostatose ar tam tikrose akcininkų susitarimų taisyklėse nustatyta kitaip, siekiant valdyti galimybę sudaryti blokuojančias mažumas tam tikriems strateginiams sprendimams priimti. Anot jos, *Socitrel* neįrodė ir netgi neteigė, kad esama tokių nuostatų.

225 Per posėdį ieškovės tvirtino to neginčijančios.

226 Taigi reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu laikotarpiu *Companhia Previdente* turėjo labai didelę savo dukterinės bendrovės kapitalo dalį, kuri jai leido kontroliuoti visus tos bendrovės sprendimus.

227 Kiek tai susiję su bendrais vadovais, reikia atsižvelgti į dokumentą, kurį *Socitrel* Komisijai nusiuntė 2006 m. birželio 29 d. (administracinės bylos p. 19662–19664), iš kurio matyti, kad *Socitrel* ir *Companhia Previdente* turėjo du bendrus vadovus 1995 m. (A. C. ir P. B.), 1996 m. (L. D. ir P. B.) ir 1997 m. (L. D. ir P. B.), taip pat tris bendrus vadovus 1998 m. (A. S., L. D. ir L. F.).

228 Primintina, kad pagal šio sprendimo 213 punkte minėtą teismo praktiką atstovavimas patronuojančiajai bendrovei jos dukterinės bendrovės valdymo organuose yra svarbus faktinės jos komercinės politikos kontrolės įrodymas.

229 Taip pat reikia pabrėžti, kad P. B. dalyvavo kartelio susitikimuose nuo 1993 m. rugpjūčio 26 d. iki 1998 m. gegužės 14 d. Savo ruožtu L. F. juose dalyvavo nuo 1998 m. rugsėjo 8 d. iki 2002 m. liepos 30 d. Galiausiai A. S., vadovaveęs abiem bendrovėms nuo 1998 m. rugsėjo 18 d. iki 2002 m. pabaigos, kartelio susitikimuose dalyvavo nuo 1998 m. gruodžio 10 d. iki 2001 m. gegužės 22 d. Ieškovės neginčija šių faktinių aplinkybių.

230 Taigi šie patronuojančiosios bendrovės valdybos nariai žinojo apie dukterinės bedrovės pažeidimus, nes patys dalyvavo juos darant.

– Dėl laikotarpio nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d. ir patronuojančiosios bendrovės faktinės lemiamos įtakos savo dukterinei bendrovei prezumpcijos

231 Per posėdį ieškovės pripažino, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 204 punkte primintą Teisingumo Teismo praktiką, kuri susiformavo po to, kai jos pareiškė ieškinį dėl pirminio sprendimo, Komisija turėjo teisę remtis prezumpcija, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel*, neatsižvelgiant į tai, kad patronuojančioji bendrovė turėjo mažiau nei 100 % savo dukterinės bendrovės kapitalo.

232 Jos nurodė, kad nors atsisako savo argumentų šiuo klausimu, vis dėlto remiasi jais siekdamos paneigti šią prezumpciją.

– Dėl ieškovių argumentų, kuriais siekiama tiek įrodyti, kad laikotarpiu nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d. nebuvo daroma lemiama įtaka, tiek paneigti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją dėl laikotarpio nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.

233 Ieškovės iš esmės mano, kad, nepaisant, pirma, *Companhia Previdente* turimos dukterinės bendrovės kapitalo dalies ir bendrų vadovų egzistavimo pirmuoju laikotarpiu ir, antra, dar didesnės *Companhia Previdente* turimos dukterinės bendrovės kapitalo dalies antruoju laikotarpiu, pateisinančios faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos taikymą, įvairūs įrodymai patvirtina, kad *Companhia Previdente* nedarė lemiamos įtakos *Socitrel*.

234 Iš pradžių reikia atmesti ieškovių pateiktą pirmąjį kaltinimą, siejamą su tuo, kad prezumpcija, grindžiama vien dukterinės bendrovės kapitalo turėjimu, yra *probatio diabolica* patronuojančiajai bendrovei, siekiančiai paneigti šią prezumpciją, todėl tai asmeninės atsakomybės principo ir nekaltumo prezumpcijos pažeidimas.

235 Reikia priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog faktinės lemiamos įtakos prezumpcija, be kita ko, skirta užtikrinti pusiausvyrai tarp, viena vertus, tikslo nutraukti konkurencijos taisyklėms, visų pirma SESV 101 straipsniui, prieštaraujančius veiksmus ir užkirsti kelią jiems atnaujinti svarbos ir, kita vertus, tam tikrų bendrųjų Sąjungos teisės principų, kaip antai nekaltumo prezumpcijos, bausmių individualizavimo ir teisinio saugumo principų, reikalavimų bei teisės į gynybą, įskaitant procesinio lygiateisiškumo principą. Būtent dėl šios priežasties ši prezumpcija gali būti paneigta (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 59 punktas).

236 Be to, iš teismo praktikos matyti, kad net ir sunkiai paneigiama prezumpcija neperžengia priimtinumo ribų, jeigu ji proporcinga teisėtam siekiamam tikslui, egzistuoja galimybė pateikti priešingų įrodymų ir užtikrinama teisė į gynybą (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 62 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

237 Šiuo tikslu reikia pateikti pakankamų įrodymų, kad dukterinė bendrovė rinkoje elgėsi savarankiškai (žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Tačiau ieškovas negali paneigti šios prezumpcijos paprasčiausiai pateikdamas nepagrįstų teiginių (197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 61 punktas).

238 Siekiant nustatyti, ar dukterinė bendrovė rinkoje elgėsi savarankiškai, reikia atsižvelgti į visus reikšmingus įrodymus, susijusius su šią dukterinę bendrovę ir patronuojančiąją bendrovę siekiančiais ekonominiais, organizaciniais ir teisiniais ryšiais (203 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, EU:C:2009:536, 74 punktas).

239 Ieškovių argumentai nepaneigia Komisijos teiginio, kad *Companhia Previdente* darė lemiamą įtaką *Socitrel* laikotarpiu nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d. ar kad atsižvelgiant į jos turėtą *Socitrel* kapitalo dalį tokią lemiamą įtaką buvo galima preziumuoti dėl laikotarpio nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.

240 Pirma, to, kad *Companhia Previdente* yra kontroliuojančioji bendrovė, netgi nevykdanti veiklos, nepakanka, kad būtų paneigta faktinės lemiamos įtakos prezumpcija (šiuo klausimu žr. 208 punkte minėtų sprendimų *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, EU:T:2008:415, 63 punktą; *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2011:355, 70 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir *E.ON Ruhrgas ir E.ON / Komisija*, EU:T:2012:332, 283 punktą), ir tai neperkelia įrodinėjimo naštos, kaip klaidingai teigia *Socitrel*.

241 Šiuo klausimu pažymėtina, jog to, kad patronuojančioji bendrovė apsiribojo akcijų valdymu, atsižvelgiant į jos socialinį pobūdį ir įstatuose nustatytą tikslą, savaime nepakanka Komisijos argumentui paneigti (šiuo klausimu žr. 208 punkte minėto Sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, EU:T:2008:415, 70 punktą ir 210 punkte minėto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 130 punktą).

242 Taip pat darytina išvada, kad tai, jog *Companhia Previdente* ir *Socitrel* yra skirtingą teisinį subjektiškumą turinčios bendrovės ir skiriasi jų akcininkai bei buveinės, neturi įtakos, nes bet kuriuo atveju jos sudaro vieną įmonę (šiuo klausimu žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

243 Neturi reikšmės ieškovių argumentai, kad pagal Portugalijos teisę *Companhia Previdente* vadovai jai neatstovavo posėdžiaudami dukterinės bendrovės valdyboje. Reikia priminti, kad bendrovė negali remtis nacionalinės teisės aktais siekdama nesilaikyti Sąjungos taisyklių, nes Sąjungos teisėje vartojamos teisinės sąvokos iš principo turi būti aiškinamos ir taikomos vienodai visoje Sąjungoje (1972 m. vasario 1 d. Sprendimo *Hagen*, 49/71, Rink., EU:C:1972:6, 6 punktas ir 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Heijmans / Komisija*, T-360/06, EU:T:2012:490, 70 punktas).

244 Antra, norint *Socitrel* padarytą pažeidimą inkriminuoti jos patronuojančiajai bendrovei nereikia įrodyti, kad pastaroji darė įtaką savo dukterinės bendrovės politikai konkrečioje srityje, kurioje padarytas pažeidimas (šiuo klausimu žr. 208 punkte minėto Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2011:355, 70 punktą).

245 Darytina išvada, kad to, jog patronuojančioji bendrovė pati nevykdė veiklos įtempiamosios plieninės armatūros sektoriuje, taip pat nepakanka norint paneigti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją, todėl reikia atmesti šiuo klausimu pateiktus ieškovių argumentus.

246 Trečia, pagal nusistovėjusią teismo praktiką tai, kad *Companhia Previdente* turėjo daugelio kitų bendrovių, veikiančių kituose sektoriuose nei tas, su kuriuo susijęs kartelis, akcijų, neturi jokios įtakos (šiuo klausimu žr. 149 punkte minėto Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, EU:T:1999:80, 989 punktą ir 214 punkte minėto Sprendimo *Shell Petroleum ir kt. / Komisija*, EU:T:2012:478, 52 punktą).

247 Ketvirta, taip pat reikia atmesti *Socitrel* argumentą, kad ji buvo visiškai savarankiška nustatyti savo komercinę strategiją.

248 Pirma, faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos negali paneigti vien tai, kad *Socitrel* pati nustatydavo savo komercinę politiką *stricto sensu*, kaip antai tiekimo ar kainų strategiją, negaudama šiuo klausimu nurodymų iš *Companhia Previdente*. Taip pat, kadangi *Socitrel* savarankiškumą reikia vertinti atsižvelgiant ne tik į šios įmonės veiklos valdymo aspektus, to, kad dukterinė bendrovė savo patronuojančiosios bendrovės naudai niekada neįgyvendino specialios informavimo politikos atitinkamoje rinkoje, nepakanka siekiant įrodyti jos savarankiškumą (šiuo klausimu žr. 210 punkte minėto Sprendimo *FMC / Komisija*, EU:T:2011:282, 105 ir paskesnius punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

249 Antra, *Socitrel* apsiriboja argumentais, kurių pagrįstumo ji neįrodo. Norint paneigti faktinės lemiamos įtakos prezumpciją, nepakanka paprasčiausių teiginių (šiuo klausimu žr. 197 punkte minėto Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, EU:C:2011:620, 61 punktą).

250 Penkta, išvados dėl *Socitrel* savarankiškumo, turimo dėl istorinio konteksto, kuriam esant *Companhia Previdente* įgijo šią bendrovę, prieš tai buvusią valstybės įmonę, negalima daryti remiantis vien šia aplinkybe ar tuo, kad nupirkus įmonę jai tebevadovavo jos ankstesnė valdyba.

251 Todėl šiuos argumentus reikia atmesti.

252 Šešta, reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tam, kad SESV 101 straipsnio pažeidimas būtų inkriminuotas įmonei, reikia ne su šiuo pažeidimu susijusios įmonės dalininkų ar pagrindinių vadovų veiksmų ar netgi žinojimo apie juos, o asmens, kuris turi teisę veikti įmonės vardu, veiksmų (1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. / Komisija*, 100/80–103/80, Rink., EU:C:1983:158, 97 punktas ir 2002 m. kovo 20 d. Sprendimo *Brugg Rohrsysteme / Komisija*, T-15/99, Rink., EU:T:2002:71, 58 punktas).

253 Todėl tai, kad *Companhia Previdente* nežinojo apie savo dukterinės bendrovės neteisėtą elgesį, darant prielaidą, kad jis įrodytas *quod non*, bet kuriuo atveju neturi įtakos galimybei pripažinti ją solidariai atsakinga už dukterinės bendrovės veiksmus.

254 Apibendrinant reikia konstatuoti, jog ieškovės neįrodė, kad *Companhia Previdente* nedarė lemiamos įtakos *Socitrel* ir kad pastaroji rinkoje veikė visiškai savarankiškai.

255 Vadinasi, Komisija teisėtai pripažino *Companhia Previdente* solidariai atsakinga tiek dėl laikotarpio nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki 1998 m. gruodžio 29 d., tiek dėl laikotarpio nuo 1998 m. gruodžio 30 d. iki 2002 m. rugsėjo 19 d.

256 Dėl to reikia atmesti tiek *Socitrel* pateikto ketvirtojo ieškinio pagrindo pirmą dalį, tiek du pirmuosius *Companhia Previdente* ieškinio pagrindus.

Dėl „Socitrel“ pateikto ketvirtojo ieškinio pagrindo antros ir trečios dalių ir dėl „Companhia Previdente“ trečiojo ieškinio pagrindo pirmos ir antros dalių, pateiktų subsidiariai ir siejamų su, pirma, klaidingu rėmimusi „Emesa“, „Galycas“ ir ITC apyvarta apskaičiuojant 10 % maksimalią ribą ir, antra, klaidingu rėmimusi 2009 m. „Companhia Previdente“ apyvarta

Ginčijamo sprendimo priminimas

257 Apskaičiuodama Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnyje numatytą 10 % maksimalią ribą Komisija, atmetusi ieškovių teiginius, rėmėsi grupės, kurią sudaro *Companhia Previdente* ir visos jos dukterinės bendrovės, 2009 m. apyvarta, įskaitant *Emesa*, *Galycas* ir ITC, kurias *Companhia Previdente* nupirko 2004 ir 2005 m., apyvartą (ginčijamo sprendimo 1059, 1061, 1062, ir 1063–1069 konstatuojamosios dalys).

Principų priminimas

258 Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nustatyta, kad „įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais“.

259 10 % apyvartos maksimali riba, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, turi būti apskaičiuota remiantis visų bendrovių, sudarančių ekonominį subjektą, veikiantį kaip įmonė, kaip ji suprantama pagal SESV 101 straipsnį, bendra apyvarta (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 56 punktą ir 200 punkte minėto Sprendimo *HFB ir kt. / Komisija*, EU:T:2002:70, 528 punktą).

260 Šia maksimalia baudos riba siekiama užkirsti kelią skirti baudas, kurių, kaip manoma, įmonės, atsižvelgiant į jų dydį, kad ir apytikriai bei ne galutinai nustatytą pagal jų bendrą apyvartą, greičiausiai negalės sumokėti. Taigi tai yra riba, kuri vienodai taikoma visoms įmonėms ir nustatoma atsižvelgiant į kiekvienos iš jų dydį ir kuria siekiama išvengti per didelių ir neproporcingų baudų (žr. 259 punkte minėto Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, EU:C:2013:770, 48 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

261 Vis dėlto šis tikslas turi būti derinamas su siekiu užtikrinti pakankamai atgrasančią baudą, kuri leistų atsižvelgti į atitinkamos įmonės dydį ir ekonominę galią, t. y. bendrus pažeidėjo išteklius (žr. 259 punkte minėto Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, EU:C:2013:770, 49 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

262 Būtent siekis padaryti poveikį atitinkamai įmonei pateisina atsižvelgimą į šios įmonės dydį ir bendrus išteklius, siekiant užtikrinti pakankamą atgrasomąjį baudos poveikį, nes sankcija neturi būti pernelyg menka, atsižvelgiant, be kita ko, į šios įmonės finansinį pajėgumą (žr. 259 punkte minėto Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, EU:C:2013:770, 50 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

263 Tokiomis aplinkybėmis, vertinant įmonės, kuri kaltinama Sąjungos teisės konkurencijos taisyklių pažeidimu, finansinius išteklius, reikia atsižvelgti į visų bendrovių, kurioms atitinkama įmonė gali daryti lemiamą įtaką, apyvartą (259 punkte minėto Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, EU:C:2013:770, 51 punktas).

264 Kita vertus, jei įmonę sudarantis ekonominis vienetas nustojo egzistuoti po to, kai pažeidimas buvo nutrauktas, bet prieš priimant sprendimą, kuriuo skiriama bauda, visi sprendimo adresatai turi teisę, kad nagrinėjama maksimali riba jiems būtų taikoma atskirai (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. / Komisija*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 390 punktą).

265 Be to, kalbant apie „praėjusių ūkinių metų“, kaip jie suprantami pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, nustatymą, iš teismo praktikos matyti, kad tuo atveju, kai nėra jokios informacijos apie tai, kad įmonė nebevykdo komercinės veiklos ar iškraipė savo apyvartą siekdama išvengti didelės baudos, reikia daryti išvadą, kad Komisija privalo nustatyti maksimalią baudos ribą atsižvelgdama į naujausią ištisų ekonominės veiklos metų apyvartą (2005 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, T-33/02, Rink., EU:T:2005:428, 49 punktas).

266 Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad Komisija neturi diskrecijos taikyti 10 % maksimalios ribos ūkiniams metams, ėjusiems prieš ūkinius metus, kai buvo priimtas sprendimas. Į tokius ūkinius metus Komisija gali atsižvelgti tik esant išimtinėms aplinkybėms, pavyzdžiui, kai atitinkama įmonė neturėjo apyvartos ūkiniais metais, kai buvo priimtas Komisijos sprendimas. Be to, net ir tokiu atveju ji neturi plačios diskrecijos rinktis ūkinių metų, į kuriuos bus atsižvelgta nustatant maksimalią baudos ribą. Iš

tiesų ji privalo remtis paskutiniais ištisais ūkiniais metais, atspindinčiais ištisus įprastos ekonominės veiklos metus (šiuo klausimu žr. 265 punkte minėto Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, EU:T:2005:428, 39–42 ir 74 punktus).

267 Taigi, nors iš teismo praktikos matyti, kad apskaičiuodama Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatytą maksimalią baudos ribą Komisija iš principo turi atsižvelgti į atitinkamos įmonės apyvartą paskutiniais ištisais ūkiniais metais prieš priimant sprendimą, kuriuo skiriama bauda (šiuo klausimu žr. 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, C-76/06 P, Rink., EU:C:2007:326, 32 punktą), vis dėlto iš teisės akto, kuriam priklauso ši nuostata, konteksto ir tikslų matyti, kad tuo atveju, kai ūkinių metų prieš Komisijai priimant sprendimą apyvarta neatspindi ištisų įprastos ekonominės veiklos metų, kuriuos sudaro dvylika mėnesių, todėl nesuteikia jokios naudingos informacijos apie atitinkamos įmonės tikrą ekonominę situaciją ir apie tai, koks būtų tinkamas jai skirtinos baudos dydis, į šią apyvartą negalima atsižvelgti nustatant maksimalią baudos ribą. Tokiu atveju, kuris gali atsirasti tik esant išimtinėms aplinkybėms, apskaičiuodama maksimalią baudos ribą Komisija privalo atsižvelgti į paskutinius ištisus ūkinius metus, atspindinčius ištisus įprastos ekonominės veiklos metus (2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *1. garantovaná / Komisija*, T-392/09, EU:T:2012:674, 86 punktą, apeliacine tvarka patvirtintą 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimu *1. garantovaná / Komisija*, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

268 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad teismo praktikoje padaryta nuoroda į „ištisus įprastos ekonominės veiklos metus“ siekiama išvengti atsižvelgimo į ūkinius metus, kuriais atitinkama įmonė buvo bebaigianti savo veiklą, nors jos ekonominė veikla dar nebuvo visiškai nutraukta, ar apskritai ūkinius metus, kuriais atitinkamos įmonės elgesys rinkoje nebuvo panašus į įprastą ekonominę veiklą vykdančios įmonės elgesį. Kita vertus, vien aplinkybė, kad konkrečių ūkinių metų apyvarta arba pelnas yra daug mažesnis ar didesnis, nei prieš tai buvusių ūkinių metų apyvarta ar pelnas, nereiškia, jog aptariami metai nėra ištisi įprastos ekonominės veiklos metai (2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Almamet / Komisija*, T-410/09, EU:T:2012:676, 253 punktas).

Bendrojo Teismo vertinimas

269 Ieškovės iš esmės teigia, kad Komisija suklydo, kai, pirma, atsižvelgė į *Emesa*, *Galycas* ir ITC apyvartą apskaičiuodama 10 % maksimalią ribą ir, antra, šiuo aspektu atsižvelgė į 2009 m. *Companhia Previdente* apyvartą.

270 Vis dėlto tokiems argumentams negalima pritarti.

271 Pirma, kiek tai susiję su ūkiniais metais, į kuriuos reikia atsižvelgti taikant 10 % maksimalią ribą, pažymėtina, kad Komisija *Companhia Previdente* atveju turėjo remtis bendra 2009 m. apyvarta pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies nuostatas, nesant reikalo atsižvelgti į galimus šios apyvartos padidėjimus ar sumažėjimus pažeidimo nutraukimo dienos atžvilgiu, nes *Companhia Previdente* padėtis nebuvo išimtinė, kad būtų galima nukrypti nuo šios taisyklės, kaip nustatyta Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo praktikoje byloje *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (žr. šio sprendimo 266 punktą).

272 Todėl reikia atmesti ieškovių argumentus šiuo klausimu, kaip ir susijusiuosius su administracinės procedūros trukme.

273 Antra, Komisija turėjo apskaičiuoti 10 % apyvartos maksimalią ribą, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, remdamasi bendra visų bendrovių, sudarančių ekonominį vienetą, veikiantį kaip įmonė, apyvarta pagal šio sprendimo 263 punkte minėtą teismo praktiką.

274 Vadinasi, tai darydama ji turėjo atsižvelgti į *Emesa*, *Galycas* ir ITC, kurios 2009 m. priklausė *Companhia Previdente* grupei, apyvartą, taigi ieškovėms skirta bauda dėl šios aplinkybės nėra neproporcinga.

275 Papildomai reikia konstatuoti, kad, kaip pabrėžia Komisija, *Companhia Previdente* buvo pripažinta solidariai atsakinga tik už *Socitrel*, kuri pažeidimo darymo metu buvo *Companhia Previdente* dukterinė bendrovė, veiksmus, o ne už *Emesa*, *Galycas* ir ITC, kurios tuo metu nepriklausė *Companhia Previdente*, skirtos baudos sumokėjimą.

276 Todėl reikia atmesti *Socitrel* pateikto ketvirtojo pagrindo antrą ir trečią dalis bei *Companhia Previdente* pateikto trečiojo pagrindo pirmą ir antrą dalis.

5. Dėl „Socitrel“ pateikto penktojo ieškinio pagrindo, siejamo su proporcingumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu, taikant 2006 m. gairių 13 ir 22 punktus, taip pat su nepakankamu motyvavimu

Principų priminimas

277 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nustatant baudų dydžius reikia atsižvelgti į pažeidimo trukmę ir visas aplinkybes, turinčias reikšmės vertinant jo sunkumą (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, EU:C:2013:463, 88 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, EU:C:2013:464, 98 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

278 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimų sunkumas turi būti nustatytas atsižvelgiant į daug elementų, kaip antai konkrečias bylos aplinkybes ir baudų atgrasomąjį pobūdį, tačiau nėra sudaryta privalomo ar išsamaus kriterijų, į kuriuos privaloma atsižvelgti, sąrašo (žr. 277 punkte minėtų sprendimų *Gosselin Group / Komisija*, EU:C:2013:463, 89 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir *Team Relocations ir kt. / Komisija*, EU:C:2013:464, 99 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

279 Tarp elementų, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pažeidimų sunkumą, yra kiekvienos įmonės elgesys, vaidmuo, kurį kiekviena iš jų atliko sudarant kartelį, pelnas, kurį šios įmonės gavo iš šio kartelio, įmonių dydis ir atitinkamų prekių vertė, taip pat pavojus, kurį tokio pobūdžio pažeidimai kelia Sąjungos tikslams (žr. 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Carbone-Lorraine / Komisija*, C-554/08 P, EU:C:2009:702, 43 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 277 punkte minėtų sprendimų *Gosselin Group / Komisija*, EU:C:2013:463, 90 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir *Team Relocations ir kt. / Komisija*, EU:C:2013:464, 100 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

280 Iš nusistovėjusios teismo praktikos taip pat matyti, kad tai, jog įmonė dalyvavo ne visuose kartelio aspektuose ar vaidino menką vaidmenį, neturi reikšmės nustatant, ar ji padarė pažeidimą. Taigi, nors galimas atitinkamos įmonės dalyvavimo ribotumas negali paneigti jos asmeninės atsakomybės už visą pažeidimą, vis dėlto jis gali turėti įtakos vertinant pažeidimo rimtumą ir sunkumą, taigi nustatant sankcijos dydį (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink., EU:C:1999:356, 90 punktą; 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink., EU:C:2004:6, 86 punktą; 200 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, EU:C:2005:408, 145 punktą).

281 Taigi buvo nuspręsta, kad vertindama santykinį kiekvieno kartelio dalyvio dalyvavimo sunkumą Komisija turi atsižvelgti į tai, kad tam tikri pažeidėjai tam tikrais atvejais yra atsakingi, kaip nurodyta 280 punkte minėtame Sprendime *Komisija / Anic Partecipazioni* (EU:C:1999:356, 87 punktas), ne už visus šio kartelio aspektus (2010 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, T-21/05, Rink., EU:T:2010:205, 100 punktas).

282 Kalbant apie proporcingumo principą, primintina, kad pagal jį reikalaujama, kad institucijų teisės aktai neviršytų to, kas tinkama ir būtina tikslui pasiekti. Apskaičiuojant baudas, pažeidimų sunkumo laipsnis turi būti nustatytas atsižvelgiant į daugelį veiksnių ir nė vienam iš šių veiksnių negalima suteikti neproporcingos svarbos kitų vertinimo kriterijų atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis proporcingumo principas reiškia, kad Komisija privalo nustatyti baudą, proporcingą veiksniams, į kuriuos buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, ir šiuo atžvilgiu tuos veiksnius taikyti nuosekliai bei objektyviai pateisindama (žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Jungbunzlauer / Komisija*, T-43/02, Rink., EU:T:2006:270, 226–228 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Gütermann ir Zwicky / Komisija*, T-456/05 ir T-457/05, Rink., EU:T:2010:168, 264 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

283 Galiausiai pagal nusistovėjusią teismo praktiką vienodo požiūrio principas reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pagrįstas (žr. 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Rink., EU:C:2007:261, 56 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

Dėl penktojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

284 Iš pradžių *Socitrel* teigia, kad dėl to, jog jai buvo taikoma 18 % pažeidimo sunkumo norma ir papildoma atgrasyti skirta suma, grindžiama tokia pačia procentine dalimi, į ją buvo žiūrima beveik taip pat kaip į *Emesa* ir *Tycsa*, kurioms buvo taikoma 19 % norma, nors jos padarytas pažeidimas yra daug mažesnis už tą, kurį padarė šios dvi bendrovės.

285 Toliau ji iš esmės tvirtina, kad nustatydama sunkumo normą Komisija neatsižvelgė į tam tikrus jai būdingus veiksnius, įskaitant tai, kad ji buvo maža šeimai priklausanti įmonė, kad kartelyje dalyvavo pirmą kartą, kad jos dalyvavimas buvo tik atsitiktinis ir kad dėl menkų teisinių ir ekonominių žinių, kurias lėmė jos mažumas, jai buvo sunkiau įvertinti savo elgesio pasekmes.

286 Galiausiai ji mano, kad sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, nes ji negali suprasti sunkumo normos ir papildomos sumos nustatymo motyvų.

287 Vis dėlto tokiems argumentams negalima pritarti.

288 Pirma, reikia priminti, kad ginčijamame sprendime (953 konstatuojamoji dalis) Komisija išskyrė tris kategorijas tam, kad nustatytų sunkumo normą, remdamasi padaryto pažeidimo pobūdžiu (939–945 konstatuojamosios dalys), bendra rinkos dalimi (946 konstatuojamoji dalis) ir geografine kartelio aprėptimi (947–949 konstatuojamosios dalys):

— 16 % kategorija, susijusi tik su *Fundia* ir grindžiama tuo, kad ši įmonė dalyvavo tik „koordinuojant“ *Addtek* (939 konstatuojamoji dalis),

— 18 % kategorija, grindžiama dviem kriterijais: dalyvavimu tik „Ispanijos klube“ ir vėlyvu sužinojimu apie paneuropinį kartelio mastą; prie šios kategorijos priskirta *Socitrel* (949 konstatuojamoji dalis),

— 19 % kategorija, prie kurios priskirtos visos kitos kartelyje dalyvavusios įmonės (953 konstatuojamoji dalis).

289 Reikia konstatuoti, kad *Emesa* ir *Tycsa* aktyviai dalyvavo „Ciuricho klube“ (viena nuo 1992 m., kita nuo 1993 m.) ir „Europos klube“, o *Socitrel* nedalyvavo nė viename iš šių klubų, ir Komisija į tai atsižvelgė.

290 Skirtumas tarp atitinkamų kategorijų, prie kurių priskirtos, viena vertus, *Emesa* ir *Tycsa*, ir, kita vertus, *Socitrel*, yra nedidelis, tačiau reikia priminti, kad pagal 2006 m. gairių 21 punktą pardavimų vertės, į kurią atsižvelgiama, procentinė dalis gali siekti 30 % ir kad pagal šių gairių 23 punktą horizontalūs susitarimai dėl kainos nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos apribojimo, kurie paprastai sudaromi slapta, dėl savo pobūdžio yra vieni didžiausių konkurencijos apribojimų ir pagal konkurencijos politiką už juos turi būti griežtai baudžiama. Todėl pardavimo vertės dalis, į kurią atsižvelgiama tokių pažeidimų atveju, paprastai turi būti viršutinėje skalės dalyje.

291 Nagrinėjamu atveju darytina išvada, kad, turint omenyje ginčijamo sprendimo 939 konstatuojamojoje dalyje primintą pažeidimo pobūdį (rinkos pasidalijimas / kvotų nustatymas, klientų pasiskirstymas ir horizontalus kainų nustatymas), Komisijos nustatyta sunkumo norma, taikoma tam tikrai pažeidimą padariusių įmonių kategorijai, yra apatinėje skalės (nuo 15 % iki 30 %) dalyje, todėl skirtumas nuo kitos pažeidimą padariusių įmonių kategorijos, kuriai taip pat būdingi horizontalūs susitarimai dėl kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos apribojimo, yra nedidelis.

292 Be to, taip pat reikia konstatuoti, kad Komisijos daromas skirtumas tarp, viena vertus, kategorijos, prie kurios priskirtos, be kita ko, *Emesa* ir *Tycsa*, ir, kita vertus, kategorijos, prie kurios priskirtos *Socitrel*, *Fapricela* ir *Proderac*, yra grindžiamas objektyviais kriterijais.

293 Taigi *Socitrel* neturi pagrindo teigti, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, remdamasi vien šiuo nedideliu dviejų Komisijos nustatytų sunkumo normų skirtumu.

294 Antra, *Socitrel* teigia, kad jos dalyvavimas apsiriboja Pirėnų pusiasaliu.

295 Reikia konstatuoti, kad Komisija tinkamai į tai atsižvelgė, kai nustatydama pardavimų vertę rėmėsi tik ta apyvarta, kurią *Socitrel* realizavo Pirėnų pusiasalyje (ginčijamo sprendimo 949 konstatuojamoji dalis).

296 Trečia, *Socitrel* tvirtina, kad nebuvo atsižvelgta į jos vaidmens menkumą. Ji taip pat nurodo, kad jos vaidmuo kartelyje buvo ne pagrindinis, o tik antraeilis, skirtingai nei kitų Pirėnų pusiasalyje veikusių įmonių, kaip antai *Tycsa* ir *Emesa*, atveju.

297 Reikia priminti, kad įmonės vaidmens kartelyje menkumas yra lengvinanti aplinkybė, kuri vertinama atskirai nuo objektyvaus pažeidimo sunkumo.

298 Todėl su šiuo klausimu susiję *Socitrel* argumentai turi būti atmesti, o dėl kitų jos teiginių reikia pateikti nuorodą į argumentus, kuriuos *Socitrel* nurodo konkrečiai dėl šio aspekto pateikdama šeštąjį ieškinio pagrindą.

299 Ketvirta, kalbant apie *Socitrel* teiginį, kad ji yra maža šeimai priklausančios grupės bendrovė, reikia priminti, kad pardavimų vertė, į kurią Komisija ginčijame sprendime atsižvelgė nustatydama bazinį baudos dydį (žr. šio sprendimo 20 punktą), grindžiama 2001 m. *Socitrel* ĮPA pardavimais.

300 Todėl *Socitrel* dydį rinkoje, net jeigu jis menkas, atspindi baudos dydis, kuris jai buvo skirtas atsižvelgus į jos pardavimų vertę.

301 Kalbant apie menko jos dydžio ir buvimo šeimai priklausančios grupės dalimi įtaką jos teisinėms ir ekonominėms žinios, dėl kurių, anot *Socitrel*, ji negalėjo tiksliai įvertinti pažeidimo, kurį darant dalyvavo, masto, reikia priminti, kad *Socitrel* priklauso įmonei, kurią sudaro *Companhia Previdente*, turinti 27 dukterines bendroves, vykdančias veiklą įvairiuose ekonomikos sektoriuose (žr. ieškinio 129 ir 130 punktus).

302 Taigi tai yra pakankamai didelė diversifikuota ekonominė grupė, kurios konsoliduota pasaulinė apyvarta 2009 m. buvo 125 904 527 EUR.

303 Tokios struktūros valdymas – kurį, beje, kiek tai susiję su *Socitrel* ir *Companhia Previdente*, tiek nuo 1994 m. iki 1998 m., tiek nuo 1998 m. iki 2002 m. užtikrino bendri vadovai (žr. dokumentą, kurį *Socitrel* atsiuntė Komisijai 2006 m. birželio 29 d., esantį administracinės bylos p. 19662–19664), patys dalyvavę „Ispanijos klubo“ susitikimuose – paneigia *Socitrel* teiginius, kad nė vienas iš šių asmenų nežinojo, jog dalyvavimas kartelyje yra neteisėtas ir dėl jo įmonei gali būti skirta didelė bauda.

304 Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad iš principo įmonės pačios prisiima riziką dėl klaidingo savo teisinės situacijos vertinimo, remiantis maksima, kad nė vienas asmuo neturi teisės nežinoti įstatymų (generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Schenker & Co. ir kt.*, C-681/11, Rink., EU:C:2013:126, 57 punktas).

305 Be to, reikia konstatuoti, kad *Socitrel* argumentai sutampa su jos ir patronuojančiosios bendrovės kaltinimais, susijusiais su atsižvelgimu į bendrą įmonės, kurią sudaro *Companhia Previdente* ir įvairios jos dukterinės bendrovės, apyvartą apskaičiuojant 10 % maksimalią ribą, ir šiuos argumentus reikia atmesti (žr. šio sprendimo 276 punktą).

306 Galiausiai iš viso to, kas pasakyta, taip pat iš to, kas išdėstyta dėl pirmojo ieškinio pagrindo (žr. šio sprendimo 107 ir paskesnius punktus), matyti, kad ginčijamas sprendimas nepakankamai motyvuotas.

307 Kalbant apie *Socitrel* argumentus dėl ankstesnės Komisijos sprendimuose nustatytos praktikos, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką Komisijos sprendimai negali būti teisinis pagrindas skiriant baudas konkurencijos srityje (šiuo klausimu žr. 147 punkte minėto Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, EU:C:2012:829, 108 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką), ir tai galioja tiek nustatant individualių baudų dydį, tiek Komisijai aiškinant savo gaires (šiuo klausimu žr. 200 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, EU:C:2005:408, 227 ir 230 punktus), taigi neatsižvelgiant į tai, ar kalbama apie bendrą baudų lygį, ar apie jų apskaičiavimo metodą.

308 Taip pat reikia pažymėti, jog *Socitrel* nenurodo jokio argumento, kad pagrįstų šiuos teiginius, kuriuos pateikia kaip antraeilius savo ieškinio 193 punkte.

309 Tas pats pasakytina apie teiginį, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių principą; šis teiginys pateiktas ieškinio pagrindo pavadinime, tačiau vėliau nepaaiškintas.

310 Todėl reikia atmesti visą penktąjį ieškinio pagrindą.

6. *Dėl „Socitrel“ pateikto šeštojo ieškinio pagrindo, siejamo su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes į ieškovės vaidintą menką ar pasyvų vaidmenį nebuvo atsižvelgta kaip į lengvinančią aplinkybę*

Ginčijamo sprendimo priminimas

311 Pagal ginčijamo sprendimo 985 ir 986 konstatuojamąsias dalis:

„985) *Socitrel* ir *Companhia Previdente* teigia <…> kad *Socitrel* dalyvavo tik „Ispanijos klube“, kuris vykdė mažiau veiklos nei kiti klubai, ir kad *Socitrel* nebuvo „Ispanijos klubo“ steigėja. Jos taip pat tvirtina, kad, kiek tai susiję su Portugalijos rinka, kartelio veikla buvo pradėta vykdyti be *Socitrel*, nors tai buvo pagrindinė jos rinka. Be to, *Socitrel* gamino tik vielą, bet negamino lyno gyslų, kurios buvo pagrindinis kartelio produktas, o jos veiksmai turėjo įtakos tik mažai Europos rinkos daliai. SLM ir ITC taip pat remiasi tuo, kad kartelyje dalyvavo ne nuo pradžių.

986) Komisija visų pirma pažymi, kad *Socitrel* buvo reguliari „Ispanijos klubo“ dalyvė, sistemingai prisidėjusi prie daugiau kaip keturiasdešimties susitikimų nuo 1994 m. balandžio 7 d. iki Komisijos tyrimų. Ji visapusiškai dalyvavo susitarimuose dėl kvotų ir klientų pasiskirstymo, nustatant kainas ir dalijantis jautria komercine informacija su kitais „Ispanijos klubo“ dalyviais, kaip aprašyta 9.2.2 punkte. Taigi jos vaidmens negalima laikyti nei „labai ribotu“, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gaires, nei pasyviu ar prisitaikėlišku, kaip tai suprantama ir pagal 1998 m. gaires. Tai, kad *Socitrel* reguliariai nedalyvavo paneuropiniuose susitikimuose tuo metu, kai dalyvavo „Ispanijos klube“, neturi reikšmės, visų pirma atsižvelgiant į aplinkybę, kad *Socitrel* prekiavo tik Ispanijos ir Portugalijos teritorijose, kurias apėmė „Ispanijos klubas“, taigi visapusiškai dalyvavo kartelyje tuo lygmeniu, kuriuo buvo labiausiai suinteresuota. Bet kuriuo atveju nėra jokių įrodymų, kad *Socitrel* nesilaikė neteisėtų susitarimų ir rinkoje elgėsi pagal konkurencijos principus. Galiausiai į tai, kad *Socitrel* veiksmai turėjo įtakos tik nedidelei Europos rinkos daliai (iš esmės Ispanijai ir Portugalijai) ir ji prekiavo tik viela, taip pat į tai, kad *Socitrel*, SLM ir ITC prisijungė prie kartelio ne nuo jo pradžios, o tik po kelerių metų, jau yra atsižvelgta apskaičiuojant bazinį baudos dydį (žr. 19.1 punktą), taigi į šias aplinkybes negali būti atsižvelgta pakartotinai, siekiant sumažinti baudą.“

Principų priminimas

312 Pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką:

„Bazinis baudos dydis gali būti sumažintas, kai Komisija nustato, jog esama švelninančių aplinkybių, pavyzdžiui:

— <…>

— kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad jos dalyvavimas pažeidime [darant pažeidimą] buvo tikrai menkas, ir įrodo, kad per laikotarpį, per kurį buvo prisijungusi prie neteisėtų susitarimų, ji iš esmės tų susitarimų nevykdė, rinkoje veikdama pagal konkurencijos principus. Nebus laikoma švelninančia aplinkybe tai, kad įmonė dalyvavo pažeidime [darant pažeidimą] trumpiau negu kitos, nes į šią aplinkybę atsižvelgiama nustatant bazinį baudos dydį.“

313 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kai pažeidimą padaro kelios įmonės, reikia išnagrinėti santykinį kiekvienos iš jų dalyvavimo darant jį sunkumą (1975 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Suiker Unie ir kt. / Komisija*, 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ir 114/73, Rink., EU:C:1975:174, 623 punktas ir 280 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni*, EU:C:1999:356, 150 punktas), siekiant nustatyti, ar jų atžvilgiu yra sunkinančių arba lengvinančių aplinkybių (2003 m. liepos 9 d. Sprendimo *Cheil Jedang / Komisija*, T-220/00, Rink., EU:T:2003:193, 165 punktas).

314 Siekiant nustatyti, ar įmonei taikytina lengvatinė aplinkybė dėl faktinio susitarimų nesilaikymo, reikia patikrinti, ar jos nurodyti argumentai gali patvirtinti, kad tuo laikotarpiu, kai buvo prisijungusi prie neteisėtų susitarimų, ji iš tikrųjų netaikė jų rinkoje, veikdama pagal konkurencijos principus, arba bent tai, kad ji taip aiškiai ir reikšmingai priešinosi šiam karteliui įgyvendinti numatytiems įpareigojimams, kad net sutrukdė patį jo veikimą (2006 m. kovo 15 d. Sprendimo *Daiichi Pharmaceutical / Komisija*, T-26/02, Rink., EU:T:2006:75, 113 punktas).

315 Kai nustatyta, kad spręsdama dėl savo elgesio atitinkamoje rinkoje įmonė pažeidėja galėjo atsižvelgti į slaptus kartelio susitarimus, to, kad ji nedalyvavo tam tikruose iš šių susitarimų, darant prielaidą, jog tai įrodyta, savaime nepakanka, kad būtų patenkintas įrodymų reikalavimas, nustatytas teismo praktikoje, pagal kurią tam, kad galėtų pasinaudoti 2006 m. gairėse numatyta lengvinančia aplinkybe, pažeidėjai turi įrodyti, jog elgėsi pagal konkurencijos principus; arba bent tai, kad jie taip aiškiai ir reikšmingai priešinosi šiam karteliui įgyvendinti numatytiems įpareigojimams, kad net sutrukdė patį jo veikimą.

Vien įrodymas, kad nebuvo dalyvauta tam tikruose slaptuose kartelio susitarimuose, savaime negali paneigti to, kad kiti susitarimai galėjo pakenkti konkurencijai atitinkamoje rinkoje (2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Solvay Solexis / Komisija*, C-449/11 P, EU:C:2013:802, 81 punktas).

316 Be to, reikia priminti, kad Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairėse (OL C 9, 1998, p. 3) numatyta, jog „išimtinai pasyvus arba prisitaikėliškas elgesys darant pažeidimą“ yra lengvinanti aplinkybė.

317 Tačiau 2006 m. gairių 29 punkte numatytame lengvinančių aplinkybių sąraše ši aplinkybė nenurodyta kaip lengvinanti, į kurią reikia atsižvelgti.

318 Vis dėlto buvo nuspręsta, kad atsižvelgiant į tai, jog 2006 m. gairių 29 punkte pateiktas sąrašas nėra baigtinis, išimtinai pasyvų ar prisitaikėlišką vaidmenį darant pažeidimą iš principo būtų galima laikyti aplinkybe, dėl kurios gali būti sumažintas bazinis baudos dydis (2011 m. spalio 25 d. Sprendimo *Aragonesas Industrias y Energía / Komisija*, T-348/08, Rink., EU:T:2011:621, 281 punktas).

Dėl šeštojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

319 *Socitrel* iš esmės teigia, kad Komisija suklydo, kai atsisakė jos atžvilgiu pripažinti lengvinančias aplinkybes, turint omenyje tai, kad ji neginčijo faktų, kuriais buvo kaltinama, antraeilį jos vaidmenį „Ispanijos klube“, palyginti su *Tycsa* ir *Emesa* vaidmeniu (dėl ko, beje, Komisija neatliko patikrinimų jos patalpose), pasyvų jos vaidmenį ir tai, kad ji nedalyvavo rengiant antikonkurencinius susitarimus, taip pat tai, kad nedalyvavo keliuose susitikimuose, kuriuose buvo aptariami svarbūs klausimai. Iš esmės ji priduria, kad pagal asmeninės atsakomybės ir bausmių individualizavimo principus vertindama jos dalyvavimo kartelyje mastą Komisija turėjo atsižvelgti į tai, jog ji dalyvavo ne visuose kartelio dalyse.

320 Vis dėlto su tokiais argumentais negalima sutikti.

321 Dėl 2006 m. gairėse numatytų sąlygų reikia konstatuoti, kad, kaip teisingai pabrėžia Komisija, *Socitrel* dalyvavo nustatant kainas, dalijantis kvotomis ir keičiantis jautria komercine informacija per visą savo dalyvavimo „Ispanijos klube“ laikotarpį ir kad ši įmonė nepateikia jokių argumentų, galinčių patvirtinti, jog netaikė susitarimo ir šiuo laikotarpiu rinkoje elgėsi pagal konkurencijos principus.

322 Todėl ji negali reikalauti sumažinti baudos dėl 2006 m. gairių 29 punkte numatytų lengvinančių aplinkybių.

323 Dėl „išimtinai pasyvaus ar prisitaikėliško vaidmens“ reikia pažymėti, kad *Socitrel* dalyvavo ne visuose „Ispanijos klubo“ susitikimuose, o apie paneuropinę kartelio dimensiją sužinojo labai vėlai, 2001 m.; į tai Komisija tinkamai atsižvelgė nustatydama pažeidimo sunkumo normą (žr. šio sprendimo 288 ir paskesnius punktus). Kita vertus, reikia konstatuoti, kad ieškovė nevaidino išimtinai pasyvaus ar prisitaikėliško vaidmens „Ispanijos klube“. Jame ji aktyviai dalyvavo nustatant kainas, dalijantis kvotomis ar keičiantis jautria komercine informacija per visą savo dalyvavimo laikotarpį ir, nors dalyvavo ne visuose susitikimuose, buvo daugelyje jų.

324 Todėl Komisija nepažeidė nei vienodo požiūrio principo, nei asmeninės atsakomybės ar bausmių individualizavimo principų, o baudos dydis neatrodo neproporcingas atsižvelgiant į faktinį *Socitrel* dalyvavimą „Ispanijos klube“.

325 Taigi turi būti atmestas visas šeštasis ieškinio pagrindas.

7. *Dėl „Socitrel“ pateikto septintojo ieškinio pagrindo, siejamo su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes į faktinį ieškovės bendradarbiavimą Komisija neatsižvelgė kaip į lengvinančią aplinkybę*

Ginčijamo sprendimo priminimas

326 Pagal ginčijamo sprendimo 1006–1009 konstatuojamąsias dalis:

„1006) <…> *Socitrel* [kalba apie] tai [kad ji greitai ir tiksliai atsakė] į Komisijos prašymus suteikti informacijos.

1007) Nagrinėjamu atveju Komisija įvertino, ar yra pagrindas sumažinti baudą pagal teismo praktiką, kiek tai susiję su tuo, ar bendradarbiavimas su viena iš atitinkamų įmonių leido Komisijai lengviau konstatuoti pažeidimą. Kaip paprastai būna kartelių atveju, vertinimas buvo atliktas pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo (žr. 19.4 punktą). Tokiomis aplinkybėmis Komisija pažymi, kad *Austria Draht*, *Trame*, *Socitrel*, *Fapricela*, *Proderac*, bendrovės *Ovako*, *Itas* ir CB oficialiai nepaprašė atleisti nuo baudų ar jas sumažinti ir nepateikė informacijos, kuri turėtų didelės pridėtinės vertės.

1008) Atsižvelgdama į šalių argumentus, taip pat į jų bendradarbiavimo ribotumą ir nedidelę vertę, Komisija daro išvadą, kad nėra kitų aplinkybių, dėl kurių būtų galima sumažinti baudą ne pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo; kad ir kaip būtų, toks sumažinimas slapto kartelio atveju galėtų būti taikomas tik išimtiniais atvejais. Greitas ir tikslus atsakymas į Komisijos prašymą suteikti informacijos savaime nėra lengvinanti aplinkybė, nes šalys privalėjo atsakyti į šiuos klausimus per tam tikrą terminą.

1009) Faktinių aplinkybių neginčijimo savaime nepakanka, kad būtų pateisintas baudos sumažinimas pagal 2006 m. baudų apskaičiavimo gairių 29 punktą, ypač kai faktus patvirtina daug įrodymų. Apskritai Komisija šiuo klausimu pažymi, kad nėra saistoma ankstesnės savo praktikos ir kad 1996 m. Pranešime apie atleidimą nuo baudų ar jų sumažinimą numatyto sumažinimo dėl faktinių aplinkybių neginčijimo vėliau buvo atsisakyta. Vien neginčijimas, išskyrus išimtines aplinkybes, nepalengvina Komisijos darbo, atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo Teismas nustatė, jog net esant tokiai situacijai Komisija turės įrodyti šias faktines aplinkybes, o įmonė argumentų, kurie, jos manymu, tinkami jos gynybai, gali pateikti bet kuriuo metu, visų pirma vykstant procesui Bendrajame Teisme. Priešingą išvadą galima daryti tik tuomet, kai atitinkama įmonė pripažįsta faktines aplinkybes. Kadangi galiojančiame, t. y. 2002 m., Pranešime apie atleidimą nuo baudų arba jų sumažinimą nenumatyta galimybė sumažinti baudą vien dėl faktinių aplinkybių pripažinimo (juo labiau dėl šių aplinkybių neginčijimo), nebuvo sukurta teisėtų lūkesčių, kad bauda šiuo pagrindu bus sumažinta. Kadangi tam tikros šalys pripažįsta tam tikras faktines aplinkybes, tai nepalengvino Komisijos darbo, nes Komisija turėjo visus įrodymus, kurių pakanka atitinkamoms faktinėms aplinkybėms įrodyti. Taigi bauda negali būti sumažinta dėl faktinių aplinkybių neginčijimo.“

Principų priminimas

327 2006 m. gairių 29 punkto ketvirtoje įtraukoje numatyta:

„Bazinis baudos dydis gali būti sumažintas, kai Komisija nustato, jog esama švelninančių aplinkybių, pavyzdžiui:

— <…>

— kai susijusi įmonė veiksmingai bendradarbiauja su Komisija kitose nei pranešimo apie atleidimą nuo baudų taikymo srityse ir plačiau, nei reikalauja jos teisiniai įsipareigojimai bendradarbiauti.“

Dėl septintojo ieškinio pagrindo pagrįstumo

328 *Socitrel* iš esmės teigia, kad Komisija suklydo, kai atsisakė sumažinti jos baudą dėl bendradarbiavimo.

329 Vis dėlto tam, kad *Socitrel* galėtų pasinaudoti 2006 m. gairių 29 punkto ketvirtos įtraukos nuostatomis, ji turi įrodyti, kad jos bendradarbiavimas, kuris yra platesnis, nei reikalauja jos teisiniai įsipareigojimai bendradarbiauti, tačiau nesuteikia jai teisės į baudos sumažinimą pagal Pranešimą dėl atleidimo nuo baudų arba jų sumažinimo, buvo objektyviai naudingas Komisijai, nes ji galutiniame sprendime galėjo remtis šios įmonės pateiktais įrodymais, be kurių nebūtų galėjusi visiškai ar iš dalies nubausti už nagrinėjamą pažeidimą.

330 Reikia konstatuoti, kad šiuo atveju taip nėra. Pirma, *Socitrel* neginčijo faktinių aplinkybių ir laiku atsakė į jai pateiktus informacijos prašymus, o tai neviršija jos teisinių įsipareigojimų bendradarbiauti; antra, ji neįrodė, kad Komisija savo galutiniame sprendime galėjo remtis šiai įmonei bendradarbiaujant pateiktais įrodymais, be kurių nebūtų galėjusi visiškai ar iš dalies nubausti už nagrinėjamą pažeidimą.

331 Taigi reikia atmesti septintąjį ieškinio pagrindą.

8. *Dėl pirmojo papildomo ieškinio pagrindo, pateikto „Socitrel“ ir „Companhia Previdente“ antrą kartą tikslinant savo pagrindus ir reikalavimus, siejamo su, kiek tai susiję su „Socitrel“, vienodo požiūrio, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, taip pat su nepakankamu motyvavimu, o kiek tai susiję su „Companhia Previdente“, – vienodo požiūrio, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų pažeidimu, nes „Socitrel“ ir „Companhia Previdente“ nebuvo traktuojamos taip pat kaip „Arcelor“ ir SLM, kurioms taikomas baudos sumažinimas, netaikomas ieškovėms*

Ginčijamo sprendimo priminimas

332 Pagal ginčijamo sprendimo 1072a konstatuojamąją dalį, įtrauktą antruoju keičiančiu sprendimu:

„1072a [Reglamento Nr. 1/2003] 23 straipsnio 2 dalyje numatyta 10 % maksimali riba apskaičiuojama remiantis visų įmonę sudarančių subjektų bendra apyvarta. 10 % maksimali riba nėra grindžiama individualia ūkio subjektų, kurie įmonėje pripažinti solidariai atsakingais už pažeidimą, apyvarta. Vis dėlto šiuo konkrečiu atveju Komisija naudosis savo diskrecija nustatyti baudų, už kurių sumokėjimą *ArcelorMittal* dukterinės bendrovės nėra solidariai atsakingos su *ArcelorMittal SA*, ir baudos, už kurios sumokėjimą yra atsakinga tik SLM, dydį, kuris viršija 10 % jų apyvartos, realizuotos prieš priimant sprendimą ėjusiais metais. Todėl maksimali bauda, už kurios sumokėjimą yra solidariai atsakingos *ArcelorMittal Wire France SA* ir *ArcelorMittal Fontaine SA* už laikotarpį iki 1999 m. liepos 1 d., yra 10 % bendros konsoliduotos 2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų *ArcelorMittal Wire France SA* apyvartos. Iš šios bendros sumos maksimalus baudos dydis, už kurio sumokėjimą *Arcelor Mittal Verderio Srl* solidariai atsako su *ArcelorMittal Wire France SA* ir *ArcelorMittal Fontaine SA*, yra 10 % jos pačios 2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų apyvartos. Maksimalus baudos dydis, už kurio sumokėjimą yra atsakinga tik SLM, turi būti 10 % jos pačios 2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų apyvartos.“

333 Ginčijamo sprendimo 1072b konstatuojamojoje dalyje nustatyta bendra apyvarta, į kurią atsižvelgiama, taip pat suma, kuri atitinka 10 % maksimalią ribą kiekvienai bendrovei, susijusiai su šiuo antruoju keičiančiu sprendimu.

Bendrojo Teismo vertinimas

334 Kaip pabrėžia Komisija, konstatuotina, kad *Socitrel* ir *Companhia Previdente* padėtis nėra panaši į, viena vertus, *ArcelorMittal* ir jos dukterinių bendrovių padėtį ir, kita vertus, *Ori Martin* ir SLM padėtį.

335 Šios dvi patronuojančiosios bendrovės su savo dukterinėmis bendrovėmis sudarė vieną įmonę pažeidimo laikotarpio dalį ir buvo pripažintos solidariai su savo dukterinėmis bendrovėmis atsakingomis už laikotarpį, kai kartu sudarė vieną įmonę, todėl 10 % maksimali riba buvo apskaičiuota diferencijuotai (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *YKK ir kt. / Komisija*, C-408/12 P, Rink., EU:C:2014:2153, 55 ir paskesnius punktus).

336 Taip nėra *Companhia Previdente* atveju, kiek tai susiję su *Emesa*, *Galycas* ir ITC, kurias ji įgijo po pažeidimo ir už kurių padarytą pažeidimą nebuvo pripažinta solidariai atsakinga.

337 Todėl kaltinimas, siejamas su vienodo požiūrio principo pažeidimu, turi būti atmestas.

338 Darytina išvada, kad taip pat reikia atmesti kaltinimą, siejamą su proporcingumo principo pažeidimu, dėl to, kad ieškovėms skirta bauda yra neproporcinga, nes *Socitrel* ir *Companhia Previdente* nebuvo taikomas toks sumažinimas, koks pritaikytas *ArcelorMittal* ir *Ori Martin*.

339 Be to, Komisija ieškovėms nesuteikė jokių konkrečių garantijų, kurios lemtų teisėtus pastarųjų lūkesčius, kad bauda bus sumažinta dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių buvo sumažinta *ArcelorMittal* ir *Ori Martin*.

340 Galiausiai reikia atmesti kaltinimą, siejamą su motyvavimo nepakankamumu, nes antrojo keičiančio sprendimo 4, 5 ir 9–13 konstatuojamosiose dalyse aiškiai išdėstytos priežastys, dėl kurių Komisija iš dalies pakeitė savo sprendimą.

341 Todėl pirmasis papildomas ieškovių ieškinio pagrindas turi būti atmestas.

9. *Dėl „Socitrel“ ir „Companhia Previdente“ pateikto antrojo papildomo ieškinio pagrindo, siejamo su rūpestingumo, lojalumo, sąžiningumo ir teisinio saugumo principų pažeidimu, nes Komisija 2011 m. dar kartą iš dalies pakeitė pirminį sprendimą*

342 *Socitrel* ir *Companhia Previdente* iš esmės teigia, kad Komisija pažeidė rūpestingumo, lojalumo, sąžiningumo ir teisinio saugumo principus, nes 2011 m. antrą kartą iš dalies pakeitė pirminį sprendimą dėl to, kad jame buvo motyvų trūkumų, kurie galėjo pažeisti jų teisę į gynybą, ir taip ieškovės nuolat neturėtų tikrumo.

343 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šis antrasis papildomas pagrindas sutampa su argumentais, kuriais *Socitrel* grindžia trečiąjį ieškinio pagrindą, o šis turi būti atmestas dėl šio sprendimo 184–189 punktuose išdėstytų motyvų.

344 Šiomis aplinkybėmis dėl tų pačių motyvų reikia atmesti antrąjį papildomą ieškinio pagrindą, kurį *Socitrel* ir *Companhia Previdente* pateikė savo pagrindus tikslindamos antrą kartą.

345 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad nė vienas ieškovių pateiktas pagrindas negali būti pripažintas pagrįstu. Todėl reikia atmesti visus atitinkamus ieškovių ieškinius dėl panaikinimo, nesant reikalo šios bylos aplinkybėmis pasinaudojus neribota jurisdikcija pakeisti joms skirtos baudos dydžio.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

346 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, joms reikia nurodyti padengti bylinėjimosi išlaidas, kaip to prašė Komisija.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Sujungti bylas T-413/10 ir T-414/10 tam, kad būtų priimtas bendras sprendimas.**

2. **Atmesti ieškinius.**

3. ***Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA*** **ir** ***Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras, SA*** **padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Paskelbta 2015 m. liepos 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.